

2.0 változat – 2009. szeptember

Álljunk az élre!

S€PA

MÁR MOST

Tájékoztató a

KÖZIGAZGATÁSI SZFÉRA

számára

Minden, amit a SEPA-ról tudni kell

EPC-brosúrák*

Making SEPA a Reality – the definitive Guide to the Single Euro Payments Area (A SEPA megvalósítása – az egységes eurofizetési övezet megvalósításáról szóló útmutató)

The most popular Misunderstandings about SEPA – clarified (A SEPA-val kapcsolatos leggyakoribb félreértések tisztázása)

SEPA for Business (SEPA tájékoztató a vállalkozások részére)

SEPA for the Public Sector (SEPA tájékoztató a közigazgatási szféra részére)

SEPA for IT-Providers (SEPA tájékoztató az informatikai szolgáltatók részére)

SEPA for Consumers (SEPA tájékoztató a fogyasztók részére)

SEPA for Media (SEPA tájékoztató a média részére)

Az EPC rövid tájékoztatói*

Shortcut to the SEPA (Röviden a SEPA-ról)

Shortcut to the SEPA Direct Debit Schemes (Röviden a SEPA beszedési konstrukciókról)

Shortcut to the SEPA Credit Transfer Scheme (Röviden a SEPA átutalási konstrukcióról)

Shortcut to the SEPA Data Formats (Röviden a SEPA adatformátumokról)

Shortcut to the SEPA Cards Framework (Röviden a SEPA kártyaműveleti feltételrendszerről; megjelenés: 2009 ősze)

Shortcut to SEPA Cards Standardisation (Röviden a SEPA kártyaszabványról; megjelenés: 2009 ősze)

Business – the 10 best Reasons to practice SEPA (Vállalati szféra – a legfontosabb tíz érv a SEPA alkalmazása mellett)

Public Sector – the 10 best Reasons to practice SEPA (Közigazgatási szféra – a legfontosabb tíz érv a SEPA alkalmazása mellett)

Merchants – the 10 best Reasons to practice SEPA; (Kereskedők – a legfontosabb tíz érv a SEPA alkalmazása mellett; megjelenés: 2009 ősze)

*Az EPC fenti kiadványai letölthetők a www.europeanpaymentscouncil.eu weboldaltól.

EPC Hírlevél

Évente négy számot küldünk internetes postafiókjába.

Megrendelhető ingyenesen a www.europeanpaymentscouncil.eu/Newsletter internetcímen.

TARTALOM

1. VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ	5
2. SEPA: JÖVŐKÉP, CÉLOK	7
2.1 Jövőkép	7
2.2 Hatókör	8
2.3 Célok	8
3. AZ EURÓPAI FIZETÉSI TANÁCS (EPC)	9
3.1 A SEPA kialakításának eddigi főbb állomásai	10
3.2 Az érdekeltek bevonása	12
4. A SEPA MEGVALÓSÍTÁSA: A KÖZIGAZGATÁSI SZFÉRA KULCSSZEREPE	13
4.1 A belső elektronikus piac kialakulásának elősegítése	13
4.2 A kritikus tömeg megteremtése	15
5. A SEPA A KÖZIGAZGATÁSI SZFÉRÁBAN: AZ ELŐNYÖK	16
5.1 Egyéni igényeket kielégítő SEPA termékek	16
5.2 Az innováció nyújtotta lehetőségek kiaknázása	16
5.3 A közös szabványosítás előnyeinek kiaknázása	16
5.4 A közbeszerzésben rejlő lehetőségek növelése	17
5.5 A munkafolyamatok dematerializálása	17
5.6 Az informatikai költségek csökkentése	17
5.7 A back office karcsúsítása	17
5.8 A számlaegyeztetés egyszerűsítése	17
5.9 A lakossági mobilitás és a nemzetközi kereskedelem támogatása	18
5.10 A fizetési központok szolgáltatásainak igénybevétele	18
6. KÖZIGAZGATÁSI SZFÉRA: FELHÍVÁS	19
7. SEPA ÁTUTALÁSI ALAPKONSTRUKCIÓ (SCT)	21
7.1 Az átutalási alapkonstrukció fő jellemzői	22
7.2 A SEPA átutalás előnyei	23

8. A SEPA BESZEDÉSI ALAPKONSTRUKCIÓ (SDD)	25
8.1 A beszédési alapkonstrukció fő jellemzői	25
8.2 Elektronikus felhatalmazás	27
8.3 Az SDD alapkonstrukció előnyei	28
8.4 A bevezetési időpont	28
9. VÁLLALATOK KÖZÖTTI SEPA BESZEDÉSI KONSTRUKCIÓ	29
9.1 Eltérések a beszédési alapkonstrukcióhoz képest	29
9.2 A vállalatok közötti SEPA beszédés előnyei	30
9.3 A bevezetés időpontja	30
10. INTÉZMÉNYÜNK FELKÉSZÍTÉSE A SEPA-RA	31
10.1 IBAN számlaszám és BIC kód	31
10.2 A SEPA felhatalmazás	32
10.3 Az ISO 2022 üzenetszabvány	33
10.4 Közlemény	33
11. AZ ÜGYFÉLIGÉNYEKHEZ IGAZODVA – SEPA SZABVÁNYOK A KÖZIGAZGATÁSI SZFÉRA SZÁMÁRA	35
11.1 A SEPA adatformátum: újabb funkciók	35
11.2 A beszédői hivatkozásra vonatkozó ISO-szabvány támogatása	36
11.3 Közlemény: az információ strukturálása	36
11.4 A SEPA felhatalmazás érvényességi ideje	37
11.5 Ügyfél-bank kommunikáció	37
12. SEPA – HOGYAN TOVÁBB?	39
12.1 Internetes és mobiltelefonos csatornák	39
12.2 Bank-ügyfél kommunikáció	39
12.3 Elektronikus számlázás	40
13. A SEPA SIKERES MEGVALÓSÍTÁSA	41
14. A SEPA KIZÁRÓLAGOSSÁ VÁLÁSA: A HAGYOMÁNYOS EUROALAPÚ FIZETÉSI MÓDOK MEGSZÜNTETÉSÉNEK VÉGDÁTUMA	43
14.1 A végső átállás időpontja: egy vagy több időpont?	43
14.2 Mit jelent a végdátum?	44
14.3 Az átállás köre: meg kell-e tartani bizonyos „réstermékeket”?	44
14.4 A végdátum meghatározásának módja: önszabályozás vagy szabályozás?	44
14.5 Európai bizottsági konzultáció a SEPA-ra való áttérés végső határidejéről	44
15. FOGALOMTÁR	45

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

1.

Mi a SEPA?

➔ Az egységes eurofizetési övezet (Single Euro Payments Area – SEPA) elnevezés olyan térséget jelöl Európán belül, amelyben a lakosság, a vállalatok és egyéb gazdasági szereplők euróban fizethetnek és fogadhatnak pénzüsszegeket. Függetlenül attól, hogy országhatáron belül vagy azon kívül kezdeményezik a tranzakciót, ugyanazok az alapfeltételek, jogok és kötelezettségek érvényesek rá. A SEPA mint földrajzi egység az EU 27 tagállama mellett Izlandot, Liechtensteint, Monacót, Norvégiát és Svájcot foglalja magában.

A SEPA fizetési módokat csak az országhatáron átlépő pénzforgalomban alkalmazzák?

➔ Nem, a SEPA megvalósulásával létrejön az Európai Unió egységes pénzforgalmi piaca. Az egységes eurofizetési övezeten belül valamennyi euroalapú fizetés belföldinek számít, azaz megszűnik az euróban denominált pénzforgalom belföldi és nemzetközi oldala közötti megkülönböztetés. A kitűzött célnak megfelelően a SEPA fizetési módok végül felváltják a jelenlegi euroalapú nemzeti fizetési instrumentumokat.

Milyen előnyökkel jár a közigazgatás számára?

➔ A SEPA megvalósulásával ugyanolyan egyszerűen lehet majd a SEPA-n belül az egyes számlák között euroösszegeket mozgatni, mint ahogy erre egyelőre csak országhatáron belül van mód. A közös szabványoknak, a gyorsabb teljesítésnek és az egyszerűsített feldolgozásnak köszönhetően javul a pénzáramlás, csökkennek a költségek, és könnyebb lesz az új piacokra való belépés, az ügyfeleknek pedig új, innovatív termékek sora áll majd a rendelkezésére.

Mi lesz a hatása mindennek a pénzforgalmi piacra?

➔ A SEPA az EU gazdaságpolitikai döntéshozói által vezérelt integrációs kezdeményezés, amely a SEPA fizetési konstrukciók és szabványok bevezetésével minden euroalapú fizetési tranzakciót érint. Előbb-utóbb kapcsolatba kerül vele minden olyan állampolgár, kereskedő, közigazgatási szerv és vállalkozás, valamint a fizetési lánc minden olyan szereplője, aki az euroövezetben banki szolgáltatást vesz igénybe.

Mi lesz a gazdasági és társadalmi hatása?

⇒ A SEPA megteremti a pénzforgalmi szolgáltatások terén a fokozott verseny feltételeit. A harmonizáció révén javul a fizetési rendszerek hatékonysága, ami kézzelfogható előnyökkel jár az egész gazdaság és társadalom számára. Az egységes eurofizetési módok bevezetése hozzájárul továbbá a közös pénznem, az euro megszilárdításához.

Milyen eredmények születtek eddig?

⇒ Az európai banki üzletág meghatározta a SEPA átutalási és beszedési konstrukciót, valamint a globális ISO-szabványokon alapuló SEPA adatformátumot. Az átutalási konstrukciót 2008 januárjában sikeresen bevezették. A beszedési alapkoncepciót és a vállalkozások közötti beszedést 2009 novemberében vezették be, amikortól az unió tagállamai alkalmazzák a fizetési forgalom közös jogi feltételrendszerét. 2009 novemberétől a bankok fokozatosan bevezetik a SEPA beszedési szolgáltatásokat. Ezután lépésről lépésre, 2010. novemberi határidővel az euroövezet minden olyan bankja elérhető lesz a SEPA beszedési alapkoncepció szempontjából, amely jelenleg beszedési szolgáltatást kínál.

⇒ A bankok számára az egységes európai beszedési szolgáltatásokra történő felkészülés határidőit a határon átnyúló eurofizetésekről szóló, nemrégiben elfogadott EU rendelet határozza meg.

⇒ A fizetési kártyák esetében megállapodás született a SEPA kártyaműveletekre vonatkozó feltételrendszerrel is; a bankok, a kártyarendszerek és a kártyafeldolgozók megkezdték a rendszer átültetését a gyakorlatba.

A SEPA sikere

⇒ Az európai banki üzletág sikeresen kidolgozta az innovatív, közösen alkalmazandó SEPA fizetési konstrukciókat és keretfeltételeket. Most a kezdeményezés politikai támogatóin – az uniós kormányzatokon, az Európai Bizottságon, beleértve az ECOFIN-t, valamint az Európai Központi Bank (EKB) Kormányzótanácsán – a sor, hogy megteremtsék azokat az ösztönzőket, amelyek megkönnyítik a banki ügyfelek áttérését az új SEPA fizetési módokra.

Az áttérés végső időpontjának kitűzése

⇒ A megszűnő euroalapú fizetési rendszerek használatára vonatkozó végdátum kitűzése nemcsak felgyorsítja, hanem minden érdekelt számára biztonságosan tervezhetővé teszi a SEPA-ra való áttérés folyamatát. Első lépésként most azt fontos tudatosítani, hogy lesz végdátum, a konkrét ütemtervet pedig elég a SEPA beszedési konstrukció 2009. novemberi bevezetése után meghatározni.

SEPA: JÖVŐKÉP, CÉLOK

2.

2.1 Jövőkép

Az egységes eurofizetési övezet – SEPA – az a térség, ahol a lakosság, a vállalatok és más gazdasági szereplők mind országhatáron belül, mind határon túl azonos alapfeltételekkel, jogokkal és kötelezettségekkel tudják lebonyolítani mind a belföldi, mind a külföldi euroalapú fizetési műveleteiket. A jelenlegi nemzeti fizetési rendszereket Európában hosszú távon várhatóan az egységes SEPA fizetési instrumentumok és szabványok váltják fel.

⇒ A SEPA a politikai döntéshozók EU-szintű pénzforgalmi integrációs kezdeményezése, amelynek célja az unió belső piacának és a monetáris uniónak a kiteljesítése. Az eurobankjegyek és euroérmék 2002. évi bevezetése után a politikai kezdeményezők – uniós kormányok, az Európai Bizottság és az Európai Központi Bank – figyelme az euroalapú fizetési piac összehangolása felé fordult. A ma létező sokféle nemzeti fizetési rendszer integrálása természetes lépés afelé, hogy az euro valóban egységes és szerepét maradéktalanul betöltő pénznemmé váljon. Az egységes eurofizetési övezet csak akkor válik realitássá, ha az eurofizetések kritikus tömege átállt az új fizetési módokra.

⇒ Bár az európai bankok úgy döntöttek, hogy önszabályozással vezető szerepet vállalnak az átállásban, a SEPA megvalósulásának feltétele, hogy az érintett érdekcsoportok, így a vállalati és a közigazgatási szféra is, magukévá tegyék a SEPA jövőképét, és elkötelezzék magukat a szükséges változások mellett.

2.2 Hatókör

⇒ Egyedül az euroövezetben évente 50 milliárd nem nagyszámú elektronikus fizetési műveletet végeznek, míg a készpénzes ügyletek volumene ennek kettőtől négyszerese. Ez a hatalmas volumen a 321,5 millió állampolgártól, a 16-18 millió nagy- és kisvállalattól, a mintegy 8000 banktól, az 5,75 millió eladási helytől és a 293 008 bankautomatától (ATM) származik (az EKB Kék könyve).

⇒ A SEPA jelenleg az EU 27 tagállamán kívül Izlandot, Monacót, Norvégiát, Liechtensteint és Svájcot foglalja magában.

2.3 Célok

⇒ Az uniós kormányzatok a SEPA általános céljait a lisszaboni programokban határozták meg, amelyek az EU belső piacának, mint a világ legversenyképesebb, tudásalapú gazdaságának megteremtését tűzik ki célul. A felvázolt jövőkép megvalósításának egyik legfontosabb előfeltétele az euroalapú pénzforgalmi piacok integrációja. A SEPA kialakítása tehát a teljes európai gazdaság megerősítése szempontjából elengedhetetlen. Egyidejűleg a pénzforgalmi szolgáltató szektorban is élénkíti a versenyt, és ez az ügyfelek, azaz a fogyasztók, a vállalkozások és a közigazgatások körében is éreztetni fogja kedvező hatását.

Az Európai Bizottság megbízásából készült egyik tanulmány szerint a meglévő nemzeti fizetési rendszerek SEPA pénzforgalmi instrumentumokkal való felváltása hat év alatt akár 123 milliárd euro megtakarítást eredményezhet, amelyek hasznélvezői a pénzforgalmi szolgáltatásokat igénybe vevő ügyfelek.

⇒ Az Európai Bizottság és az Európai Központi Bank arra számít, hogy a SEPA megnyitja az utat a fizetési és közszolgáltatási szektorokban nyújtott elektronikus szolgáltatások forradalmasítása előtt, ami az ügyfeleknek további költségmegtakarítást és hatékonyságjavulást hoz.

AZ EURÓPAI FIZETÉSI TANÁCS (EPC)

3.

⇒ A SEPA jövőképét azok az európai bankok is magukévá tették, amelyek az Európai Fizetési Tanács (European Payments Council – EPC) égisze alatt az euroalapú pénzforgalmi piacok integrációjának előmozdításán fáradoznak.

⇒ Európa vezető bankjai és bankszövetségei 2002-ben közös műhelymunkán vettek részt, amely a fizetési forgalom összehangolását szolgáló önszabályozási lehetőségekkel foglalkozott. Megállapításaikat az „Euroland: our Single Payments Area” (Euroország: a mi egységes pénzforgalmi övezetünk) című Fehér könyvben összegezték, és a felépítendő új rendszernek az „egységes eurofizetési övezet – SEPA” nevet adták. Ezután, 2002 júniusában új önszabályozó pénzforgalmi testületet állítottak fel Európai Fizetési Tanács néven, amelynek feladata a SEPA projekt irányítása, az euróban lebonyolított fizetések új szabályainak és eljárásainak meghatározása.

⇒ Az EPC közös álláspontokat alakít ki a pénzforgalmi alapszolgáltatásokkal kapcsolatban, stratégiai útmutatást nyújt a szabványosítás témakörében, meghatározza, melyek a bevált gyakorlat ismérvei, valamint támogatja és nyomon követi a meghozott döntések végrehajtását.

⇒ Az EPC-nek jelenleg 74 bank és bankcsoport a tagja. Munkaprogramjában közvetlenül szerepet vállal 32 ország több mint 300 pénzforgalmi szakembere, ezzel biztosítva az európai piacon működő különböző méretű és jellegű pénzügyi intézmények érdekeinek képviselését.

Az Európai Fizetési Tanács az európai banki üzletág fizetési műveletekkel kapcsolatos döntéshozó és koordinációs testülete.

3.1 A SEPA kialakításának eddigi főbb állomásai

⇒ Az EPC által kialakított SEPA konstrukciók a fizetési tranzakciók során követendő bankközi szabályokból és szabványokból állnak. A fizetési konstrukciókban a bankok (pénzforgalmi szolgáltatók) közösen meghatározzák, hogyan kerüljenek át a pénzeszegek a SEPA-n belül az *A* számláról a *B* számlára. Az EPC feladata a SEPA fizetési konstrukciók karbantartása és továbbfejlesztése az általa kidolgozott szabálykönyv alapján.

⇒ A SEPA fizetési módok lehető legszélesebb körű alkalmazását, legnagyobb fokú hatékonyságát és biztonságát úgy garantálják, hogy a szabályokról maguk a pénzforgalmi szolgáltatók állapodnak meg. Eközben a bankok megőrzik önszabályozó szerepüket, magas szinten megfelelve a szabályozó hatóságok és az érintett érdekcsoportok elvárásainak.

⇒ Míg a fizetési instrumentumokat alkotó szabályokat és szabványokat a bankok és bankcsoportok együttműködés révén alakítják ki, az ügyfeleknek kínált pénzforgalmi termékek fejlesztésében már versenytársai egymásnak. A pénzforgalmi szolgáltatók tehát, feltéve hogy betartják a közös előírásokat, a tényleges ter-

méket tetszés szerint további elemekkel, szolgáltatásokkal egészíthetik ki.

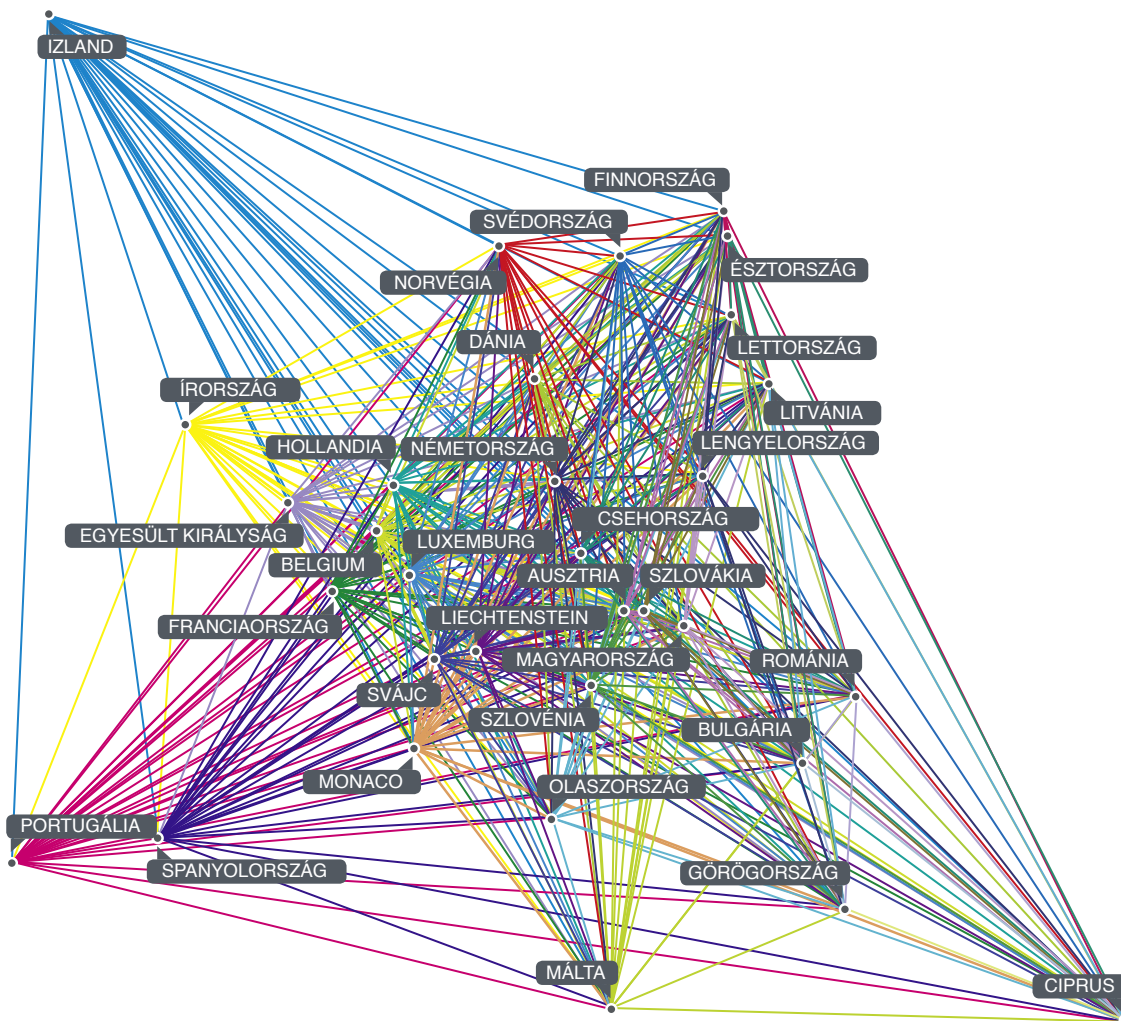
⇒ Nem tartozik az EPC hatáskörébe ugyanakkor az olyan SEPA instrumentumokon alapuló pénzforgalmi termékek fejlesztése, amelyek az összes termékjellemzőt, például az árat is tartalmazzák. A konkrét termékekkel kapcsolatban az ügyfelek pénzforgalmi szolgáltatójuktól kérhetnek részletes felvilágosítást.

⇒ Az elszámolási rendszerek és technológiaszolgáltatók SEPA instrumentumokon alapuló szolgáltatásai szintén nem az EPC kompetenciájába tartoznak, ezeket a piaci erőviszonyok irányítják.

Az európai bankszektor sikeresen kidolgozta az EPC 2004–2010 Útitervében rögzített alapelemeket. Ebben az egységes euro-pénzforgalmi piac megteremtéséhez szükséges alapvető feladatokat határozzák meg.

➔ Az EPC a következő jelentős eredményeket érte el:

- ☒ 2008 januárjában sikeresen útjára bocsátotta a SEPA átutalási konstrukciót (SCT). Jelenleg 32 országban több mint 4500 – az európai fizetési forgalom mintegy 95%-át lebonyolító – bank kínálja ezt a szolgáltatást.
- ☒ A SEPA beszedési alapkoncepció és a vállalkozások közötti beszedés 2009 novemberében lépett működésbe. A szokványos papíralapú felhatalmazás mellett, illetve helyett mindkettőnél alkalmazható elektronikus, azaz e-felhatalmazás is. A SEPA beszedési szolgáltatásokat a bankok 2009 novemberétől fokozatosan vezetik be. A lépésről lépésre zajló folyamatban 2010 novemberével bezárólag minden olyan banknál igénybe vehető lesznek, amely az euroövezetben jelenleg beszedéssel is foglalkozik. Az európai beszedések elérhetővé tételének menetrendjét a határon átnyúló euro-pénzforgalomról szóló új EU-rendelet írja elő a bankok számára.
- ☒ A SEPA konstrukciók fokozatos bevezetésével a világon először európai bankok telepítik az új globális adatformátumot, az ISO 20022 üzenetszabványt, nagytömegű euroalapú fizetési tranzakciók teljesítéséhez. Az újítás hatása minden bizonnyal túlmutat Európa határain, ahogy az ázsiai és az amerikai vállalatok és bankok is fokozatosan felismerik, milyen világméretű hatása lesz, ha 32 ország közösen kezdi el alkalmazni az említett nemzetközi szabványt.
- ☒ Megállapodás született az ISO-világszabványon alapuló egységes számlaazonosító, az úgynevezett IBAN nemzetközi bankszámlaszám és a BIC bankazonosító kód használatáról.
- ☒ Jóváhagytak az euroalapú általános kártyával teljesített tranzakciókról szóló SEPA feltételrendszert, amely a bankok, a kártyarendszerek, a kártyaszolgáltatók és egyéb érdekcsoportok által követendő alapelveket foglalja magában.
- ☒ Megállapodás született a páneurópai elszámolási infrastruktúrák feltételrendszeréről.
- ☒ Kialakították a készpénzes tranzakciókról szóló feltételrendszert abból a célból, hogy támogassák az elektronikus fizetési módok előtérbe kerülését, ami csökkenti a készpénzkezeléssel járó költségeket.

⇒ A SEPA övezetben végül a SEPA konstrukciók és szabványok váltják fel a mostani euroalapú elektronikus fizetési instrumentumokat, és ez minden állampolgárt, vállalatot, kis- és középvállalkozást, kereskedőt és közigazgatási rendszert érint. A meglévő fizetési rendszerek átállításával bármely vállalathoz, kis- és középvállalkozáshoz, valamint közigazgatási szervhez tartozó ügyfél egységes fizetési instrumentumok alkalmazásával kezdeményezhető, illetve fogadható majd euroalapú megbízást.

3.2 Az érdekeltek bevonása

⇒ A SEPA konstrukciók fejlesztése az EPC szigorú változáskezelői gyakorlata és az ügyfelekkel szoros együttműködésben kialakított, kiszámítható ütemterv alapján folyik. A pénzforgalmi szolgáltatások felhasználóinak képviselői az EPC ügyfél- és kártyaérdekeltségi fórumain működnek együtt.

A SEPA MEGVALÓSÍTÁSA: A KÖZIGAZGATÁSI SZFÉRA KULCSSZEREPE

4.

⇒ A közigazgatási szféra számára épp úgy, mint az üzleti vállalkozások számára, az innovatív SEPA pénzforgalmi termékek gyakorlati alkalmazása számos előnnyel jár. A fizetési folyamatok megújítása, így például a kormányzati pénzforgalom átállítása a papíralapú és készpénzes fizetési módról, elengedhetetlen a takarékos, hatékony működési szerkezetű, de mindenképp a magasabb színvonalú közszolgáltatásokat megalapozó modern infrastruktúrák kialakításához.

⇒ A projekt politikai támogatói ugyanakkor a SEPA-ban nemcsak a fizetési rendszerek modernizálásának eszközét látják, hanem annak a lehetőségét is, hogy a XXI. században forradalmi újításokat valósítsanak meg a kormányzati szolgáltatások terén.

4.1 A belső elektronikus piac kialakulásának elősegítése

⇒ Az Európai Bizottság arra számít, hogy a SEPA hatása messze túlmutat majd a pénzforgalmi szférán és az érintett kormányzati szolgáltatásokon. Színteret nyújthat ugyanis olyan kormányzati elektronikus megoldások továbbfejlesztéséhez is, mint például az e-számlázás, az e-beszerezés, az e-pénzforgalom, az e-aláírás, valamint az adórendszerhez és a vámügyi és társadalombiztosítási rendszerhez kapcsolódó e-szolgáltatásokhoz.

⇒ Ennek a várakozásnak megfelelően a bizottság ismételten hangsúlyozza, milyen fontos feladat áthidalni a különbségeket az egységes piacon, különösen a szolgáltatások terén. Ehhez az eljárások egyszerűsítésére, az adminisztratív terhek enyhítésére, valamint elsősorban a közbeszerzés terén – interoperábilis szabványok bevezetése révén – a nemzetközi piacokra való belépés megteremtésére van szükség.

A SEPA kezdeményezés példaként szolgál az EU-szerte alkalmazható technológiai szabványok fejlesztéséhez. Ezzel katalizátorként kell hatnia a fejlettebb e-kormányzati megoldásokat megalapozó közös szabványok kidolgozására.

⇒ Az összehangolt e-kormányzati megoldások és a hozzájuk kapcsolódó információs és kommunikációs (IK) technológiák fejlesztése ugyanakkor javítja a közszolgáltatások hatékonyságát, megvalósítva ezzel az Európai Bizottság „i2010” kezdeményezésének egyik fő célját, nevezetesen az információs társadalom egységes piacának kiteljesítését.¹ A kezdeményezés céljai:

- ☒ európai információs tér, így a digitális gazdaság valódi egységes piacának megteremtése, ami lehetővé teszi, hogy az 500 milliós európai fogyasztói piac maximálisan kiaknázhassa a méretgazdaságosságból eredő előnyöket;
- ☒ a gazdaság egyik fő hajtómotorját jelentő IK technológiai kutatások terén az innováció és beruházás fellendítése;
- ☒ az integráció, a közszolgáltatások és az életminőség javítása, például az európai integráció és életminőség értékeinek az információs társadalomra való kiterjesztésével.

⇒ Az Európai Bizottság vélekedése szerint az IK-technológiák azt a lehetőséget nyújtják a lakosoknak, a vállalkozásoknak és a közigazgatási szerveknek, hogy megnyitják előttük az egységes piacot. Fontos feladat, hogy elősegítsék az egységes piac „ötödik szabadságelvének”, a tudás és az innováció szabad mozgásának érvényesülését. Az EU feladata, hogy – különösen az információs társadalomban – interoperábilis szabványok gyorsabb kidolgozásával és a közös spektrumgazdálkodást szolgáló intézkedésekkel javítson az innováció keretfeltételein.

¹ Európai Bizottság: Európa digitális jövőjének előkészítése – i2010-es időközi vizsgálat. Tájékoztató az Európai Parlament, a Tanács, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság, valamint a Régiók Bizottsága részére (2008. április).

⇒ Emellett a bizottság ki szeretné küszöbölni az IK-technológiák megvalósítása terén mutató követelményátfedéseket, hiányosságokat és következetlenségeket is, amelyek vélhetően az országos jogrendszerek közötti eltérésekből adódnak. A tagállamokat egyben arra ösztönzi, hogy tartsanak lépést a belső e-piac hatékony működéséhez elengedhetetlen műszaki fejlődéssel.

A SEPA bevezetése a közigazgatási szférában nem elszigetelt, csupán a pénzforgalmat érintő intézkedés, hanem része a kormányzati szolgáltatások egész sorára kiható innovációs folyamatnak.

4.2 A kritikus tömeg megteremtése

⇒ A SEPA akkor valósul meg, amikor a mostani nemzeti rendszerek helyett a tranzakciók egy kritikus tömegét már az új páneurópai eszközök alkalmazásával teljesítik. Ez a cél csak úgy érhető el, ha a pénzforgalom fő szereplői, így a közigazgatási rendszerek is a SEPA elkötelezett ügyfelei lesznek.

A közigazgatási szféra a gazdaság egyik legfontosabb szereplője, amely társadalmi szinten a pénzforgalom legalább 20 százalékát generálja. A SEPA-n keresztül folyó fizetési forgalom csak a közigazgatási szféra bekapcsolódásával érheti el a kritikus tömeget.

⇒ Az, hogy a nagytömegű tranzakciót képviselő közigazgatási pénzforgalom a SEPA révén bonyolódik le, nem csak hogy jelentősen elősegíti a kritikus tömeg elérését, hanem a többi gazdasági szereplő, például a vállalkozások és a fogyasztók bekapcsolódására is ösztönzően hat. Tekintettel a SEPA szélesebb társadalmi hasznára és a folyamat alapját képező stratégiai jövőképre, a közigazgatási rendszereknek módjukban áll, sőt feladatuk, hogy a pénzforgalmi szolgáltatások felhasználói számára példát mutassanak az átállási folyamat beindításával.

Az Európai Bizottság rendszeresen helyzetjelentést készít arról, hogy a SEPA-ra való átállásban milyen készütségi fokon áll a közigazgatási szféra. A bizottság 2009 tavaszán tett megállapítása szerint a közsféra még nem felel meg maradéktalanul minden elvárásnak.

⇒ Az Európai Bizottság 2009 júliusában tette közzé a közigazgatási rendszerek SEPA-ra való felkészültségéről és átállásáról szóló második felmérés eredményeit. A rendszeres felmérés célja, hogy ellenőrizzék, hol tartanak a pénzforgalmi szolgáltatások kiemelt felhasználóinak számító közigazgatási rendszerek a SEPA kialakításában. Az eredményeket beépítik az ECOFIN Tanács 2009. februári megállapításaiban előírt, a SEPA migrációról szóló éves bizottsági helyzetjelentésbe is. A jelen állás szerint a közigazgatási rendszerek felkészültsége gyorsabban halad, mint tényleges áttérésük, ami 2009 hátralevő részében és 2010-ben a SEPA átutalások jelentős emelkedését vetíti előre.

⇒ A közigazgatási szféra SEPA-ra való felkészültségéről készült legújabb bizottsági vizsgálatok eredményei a következő linken olvashatók:

http://ec.europa.eu/internal_market/payments/docs/sepa/publ_adm_migration-2009_07_en.pdf

A SEPA A KÖZIGAZGATÁSI SZFÉRÁBAN: AZ ELŐNYÖK

5.

⇒ Amikor a közigazgatási szférában a költségvetési források elosztásáról van szó, a fizetés-forgalom színvonalának emelését nem tekintik mindig elsőrendű feladatnak. Sőt a legtöbb felhasználó meg van elégedve a meglévő belföldi rendszerekkel, amíg azok kielégítően működnek.

⇒ Ha azonban a közigazgatás pénzforgalmi rendszeréről a „kielégítő működésen” kívül egyéb nem mondható el, a SEPA kitűnő alkalomnak kínálkozik arra, hogy alaposan megvizsgáljuk a használatos pénzforgalmi alkalmazásokat, és átgondoljuk, hogyan kívánunk fizetéseket teljesíteni a jövőben.

⇒ Ha a fizetési folyamatokat a rendszer egészét átfogó innovatív megoldásokkal alakítjuk át, sokat javul a hatékonyság, költséget takarítunk meg, továbbá előrelépünk a szabványosítás, az automatizálás és a centralizáció irányába. A SEPA konstrukciók és szabványok szerves részét képezik az ilyen megoldásoknak, és a közigazgatási rendszerek számára az alábbi közvetlen előnyökkel járnak:

5.1 Egyéni igényeket kielégítő SEPA termékek

⇒ A SEPA fizetési konstrukciók lehetővé teszik, hogy az egyes bankok és bankközösségek a fizetési rendszerek alapján további speciális ügyféligényeket kielégítő kiegészítő szolgáltatásokat is nyújtsanak.

5.2 Az innováció nyújtotta lehetőségek kiaknázása

⇒ Az EPC által kidolgozott SEPA átutalási és beszedési konstrukciók sokféle innovatív tulajdonsággal rendelkeznek, amelyek mind a pénzforgalmi feldolgozás ésszerűsítését szolgálják.

5.3 A közös szabványosítás előnyeinek kiaknázása

⇒ A SEPA Európa-szerte számos kormányzati szolgáltatás terén szorgalmazza közös szabványok alkalmazását. A közös szakpolitikák terén szerepet vállal egységes megoldások kidolgozásában, ami lehetővé teszi a beruházási költségek megosztását, továbbá a folyamatok átalakításával növeli a termelékenységet. Mindezzel tetemesen csökken az új folyamatok alkalmazási költsége, aminek révén tovább javul a közigazgatási szférában a költséggazdálkodás.

5.4 A közbeszerzésben rejlő lehetőségek növelése

⇒ A legfrissebb adatok szerint² a közbeszerzés az EU-ban, amely többek között a kormányzatok és közigazgatási rendszerek áru-, szolgáltatás- és közmunkavásárlásaira vonatkozik, 1,5 trillió euróra becsült volumenével, valamint az uniós GDP-ből való 16%-os részesedéssel az európai gazdaság kulcságazatának számít. A közbeszerzési piacok megnyitásának köszönhetően jelentősen javul a versenyképesség, csökkennek a kormányzati kiadások.

⇒ Az EPC ajánlása alapján az euroövezetbeli közigazgatási rendszereknek a közbeszerzéshez kapcsolódó pénzforgalmi szolgáltatásokban kötelezően a SEPA szabványokat kell alkalmazniuk.

5.5 A munkafolyamatok dematerializálása

⇒ Amikor a közigazgatási rendszerek bevezetik az új SEPA instrumentumokat, kiváló alkalmuk nyílik az elavult fizetési alkalmazások megújítására. Gyakori jelenség, hogy például a fizetésforgalmat támogató adminisztrációs rendszereket csak ritkán, és akkor is csak a lehető legkisebb ráfordítással korszerűsítik. A SEPA megvalósulásával lehetőség nyílik a legújabb és legfejlettebb technológiák, valamint a belőlük eredő költségtakarékosság előnyeinek kiaknázására.

⇒ A SEPA fizetési instrumentumok bevezetése újabb előrelépés a munkafolyamatok dematerializálása felé, amely során a papíralapú és manuális eljárásokat elektronikus szolgáltatásokkal váltják fel, ami megkönnyíti az ellenőrzést, és javítja a hatékonyságot.

5.6 Az informatikai költségek csökkentése

⇒ Az ISO 20022 üzenetszabvány – vagyis a SEPA adatformátum – bevezetése ésszerűsíti a folyamatokat, jelentősen lefaragva azokból a költségekből, amelyekkel jelenleg a különböző országos fizetési formátumok és kapcsolódó informatikai szabványok, köztük a rendszerüzemeltetés járnak.

⇒ Az XML-alapú szabvány széles körben elterjedt, és ma már igen sokféle, gyakran licenctemertesen igénybe vehető eszköz kapcsolódik hozzá.

⇒ Az XML technológia használata fokozottabb rugalmasságot biztosít, ami megkönnyíti az informatikai rendszerek későbbi átalakítását.

5.7 A back office karcsúsítása

⇒ A teljesítési periódusok és a kivételkezelés egységesítése jelentősen leegyszerűsíti a rendszer működését az európai országokban. Az EU pénzforgalmi irányelve (PSD) emellett tovább javítja a pénzforgalom jogi biztonságát, kiszámíthatóságát.

5.8 A számlaegyeztetés egyszerűsítése

⇒ A szállítói és vevőfolyószámlák egyeztetése időigényes és költséges. A SEPA adatformátumokhoz kapcsolódó új szabványok bevezetése ésszerűsíti a folyószámla-egyeztetést.

⇒ Ilyen új szabvány például a kezdeményező fél speciális hivatkozása és a standard közleményhossz. A feldolgozási lánc minden résztvevője köteles az átutalási közleményt változtatlan formában átvezetni a kezdeményező ügyfél számlájáról a kedvezményezettére.

⇒ A SEPA adatformátumokat az átutalási és beszedési konstrukciókra vonatkozó EPC szabálykönyveknek megfelelően és kiszámítható publikációs menetrend alapján, az ügyféligenyekhez igazodva évente aktualizálják.

² Európai Bizottság: Jelentés az EU közbeszerzési piacainak működéséről: az EU-irányelvek alkalmazásából származó előnyök és jövőbeli feladatok (2004. február).

5.9 A lakossági mobilitás és a nemzetközi kereskedelem támogatása

⇒ Mivel a SEPA földrajzilag igen nagy területet lefed, lehetővé teszi, hogy ugyanazoknak az infrastruktúráknak és csatornáknak az igénybevételével lehessen fizetési megbízást adni, illetve fogadni, mint amelyeket a tisztán belföldi tranzakciónál használnak. Ennek azért van jelentősége, mert az unióban igen sok nyugdíjas, diák és munkavállaló tartózkodik hazáján kívül, továbbá sok vállalkozás országhatáron kívül is rendelkezik érdekeltséggel.

5.10 A fizetési központok szolgáltatásainak igénybevétele

⇒ A fizetési központok (payment factories) olyan vállalatok, amelyek többek között vállalati, banki, közigazgatási és elszámolóházi ügyfeleknek nyújtanak nagybani pénzforgalmi szolgáltatásokat. Az egységesített eurofizetési piac létrejöttével erősödik a pénzforgalom kiszervezésének tendenciája. A SEPA révén a fizetési központok jelentős további forgalomra tehetnek szert, ami újabb méretgazdaságossági és szolgáltatásbővítési előnyöket hoz.

⇒ Az említett perspektíva újabb vonzó szolgáltatásokat teremthet a központosított pénzforgalmi feldolgozásból profitálni kívánó ügyfelek számára.

KÖZIGAZGATÁSI SZFÉRA: FELHÍVÁS

6.

⇒ Egész Európában, sőt talán a világon sem volt még méretében és léptékében a SEPA-hoz fogható kezdeményezés a fizetési forgalom terén. Egy ilyen nagyszabású program megvalósításához azonban nem elegendő csupán az EB, az EKB és az EPC erőforrásainak egyesítése. Az ügyfeleknek, különösen a közigazgatási rendszereknek is fontos szerep jut abban, hogy a SEPA projekt is ugyanolyan sikerrel járjon, mint az euro bevezetése.

- ☑ **Pozitív kommunikáció:** a belső és a külső tájékoztatás során ezt az írást vagy egyes részeit jól fel lehet használni arra, hogy a rendszerben megfogalmazódó célokat bemutassuk mindazoknak, akik a SEPA-val valamilyen formában kapcsolatba kerülnek a jövőben.
- ☑ **Hatásvizsgálat, reakció:** érdemes hatásvizsgálattal felmérnünk, hogy a SEPA hogyan befolyásolja várhatóan pénzügyi, igazgatási, műszaki és működési szempontból az egyes szervezetek pénzforgalmi tevékenységét.
- ☑ **A lehetőségek felmérése, kiaknázása:** a SEPA nem csupán egy kötelezően előírt infrastrukturális projekt; a vele járó változásokat érdemes arra is felhasználni, hogy az egyes szolgáltatásokat, folyamatokat és háttérrendszereket a hatékonyság javítása céljából újraértékeljük és átalakítsuk.
- ☑ **SEPA projektvezető kinevezése:** érdemes megbízunk egy magasabb beosztású munkatársat a SEPA létrehozásával kapcsolatos különféle feladatok összehangolásával. Lehetőleg olyan személyt válasszunk, aki alkalmas a SEPA-val kapcsolatos belső és külső kommunikáció koordinálására.
- ☑ **SEPA terv kidolgozása, megvalósítása:** a SEPA-ért felelős munkacsoportnak érdemes megvalósítási tervet összeállítania, amelyet folyamatosan aktualizálnak, ahogy az EPC a fizetési módokról és a keretfeltételekről újabb részleteket hoz nyilvánosságra.

- ☒ **A nemzeti SEPA bizottság támogatása:** működünk együtt szorosan a SEPA kialakításával megbízott országos szervezettel, és segítsünk a nemzeti SEPA megvalósítási terv megfogalmazásában.
- ☒ **Végdátum kitűzése:** hat uniós tagállam (Ausztria, Belgium, Ciprus, Franciaország, Hollandia, Szlovákia) végdátumot tűzött ki, amely után a hagyományos átutalás érvénytelenné válik, és csak a SEPA átutalási konstrukciót használhatják. Azon megállapítások szerint, amelyeket az Európai Bizottság szolgálatai tettek a közigazgatási szféra felkészültségéről, több olyan tagállamban – például Finnországban, Németországban, Olaszországban és Spanyolországban – ahol nincs közösen kitűzött nemzeti végdátum, a közigazgatási rendszerek maguk jelölték ki az átállás időpontját.³
- ☒ **Az események nyomon követése:** a SEPA kezdeményezéssel és az EPC fejlesztésekkel kapcsolatos legfrissebb információkat az EPC honlapján olvashatjuk, vagy megrendelhetjük a szervezet ingyenes hírlevelét.⁴

[Fogjunk bele – ne késlekedjünk!]

³ Az Európai Bizottság szolgálatainak a közigazgatási szféra SEPA-ra való felkészültségéről tett megállapításai (közzétételel: 2009. július) a következő linken érhetők el: http://ec.europa.eu/internal_market/payments/docs/sepa/publ_adm_migration-2009_07_en.pdf

⁴ www.europeanpaymentscouncil.eu/Newsletter.

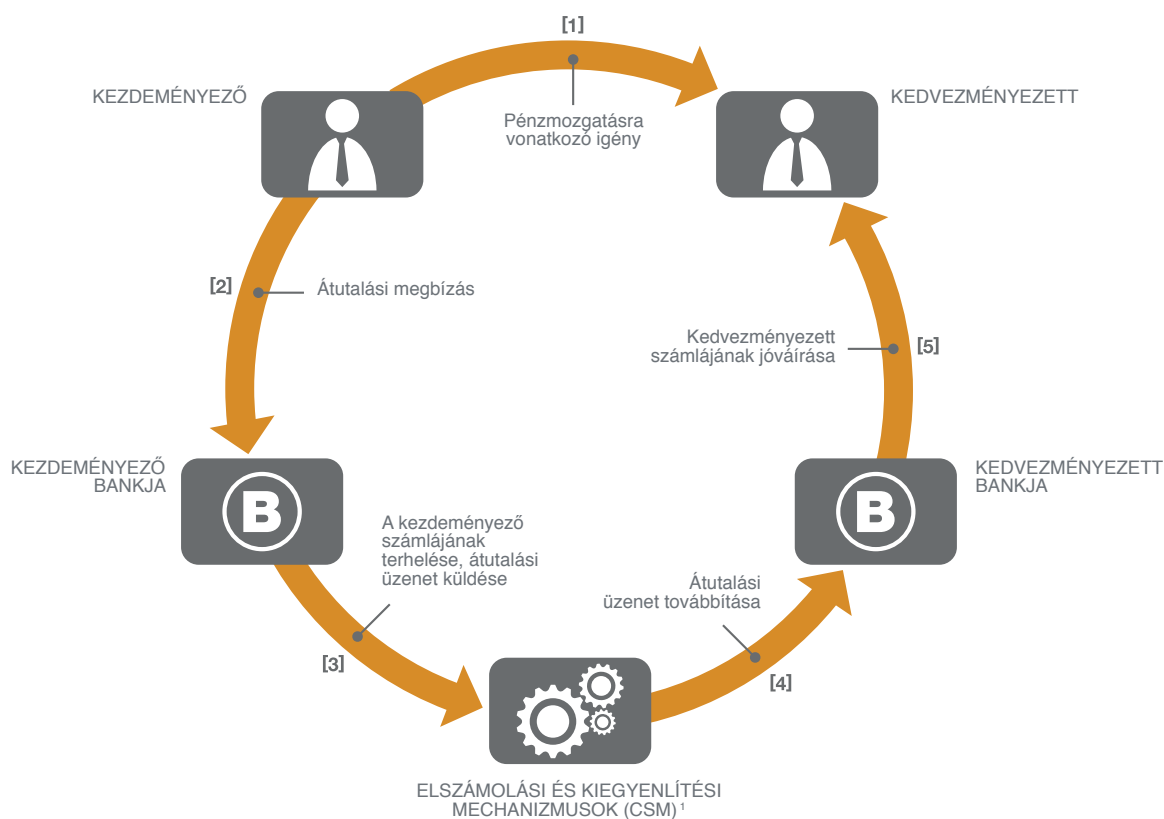
SEPA ÁTUTALÁSI ALAPKONSTRUKCIÓ (SCT)

7.

➔ Átutalás esetében az általános eljárás a következő: a kezdeményező (fizető fél) kitölt egy átutalási megbízást, amelyet a kijelölt módon a saját bankjához (kezdeményező bankja) továbbít [2].

➔ A kezdeményező bankja ellenőrzi a megbízást, ha hibás, visszautasítja, majd ráterheli a kezdeményező számlájára. Ezután a fizetési megbízás átkerül a kedvezményezett bankjához, ahol az összeget a számláján jóváírják [3].

SEPA ÁTUTALÁSI MODELL

¹ A CSM lehetővé teszi a fizetési művelet teljesítésében részt vevő két bank közötti forrás- és üzenetcserét.

7.1 Az átutalási alapkoncepció fő jellemzői

⇒ A SEPA átutalási koncepció keretében a pénzforgalmi szolgáltatók átutalási alapszolgáltatásukat az egész SEPA térségben mind egyedi, mind tömeges fizetési megbízások teljesítésére kínálják. A koncepcióhoz kapcsolódó szabványokkal egyszerűbbé vált a pénzmozgatás kezdeményezése, a feldolgozás és az egyeztetés, mindez teljesen automatizált, ún. STP feldolgozás alapján. A koncepció kizárólag a SEPA-ban részt vevő országokban, euroalapú átutaláshoz használható fel. Az átutalást lebonyolító hitelintézetnek is csatlakoznia kell a rendszerhez, azaz hivatalosan is vállalnia kell a SEPA átutalás alkalmazását. A fizetési tranzakciók összege nincs maximálva.⁵

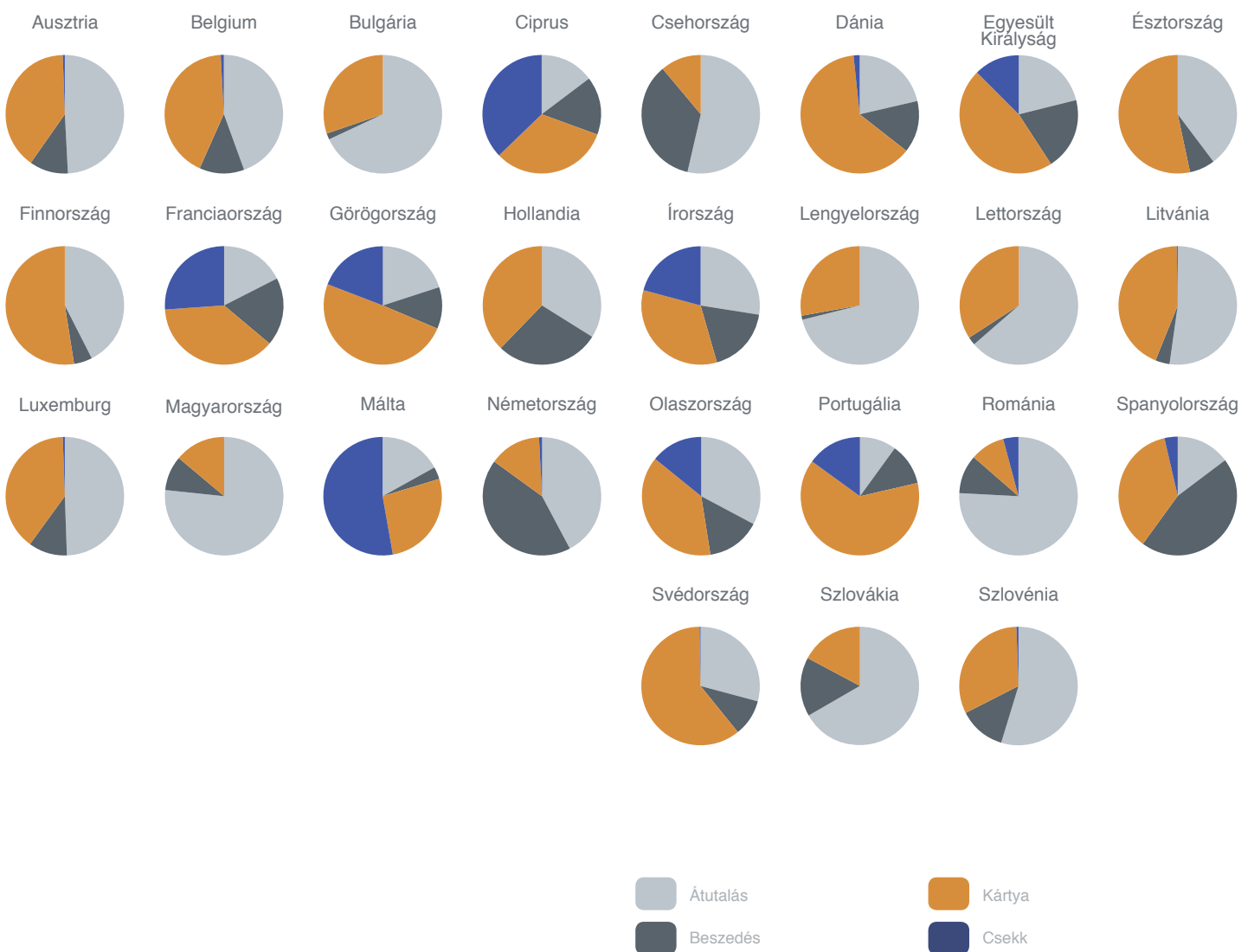
A SEPA átutalási koncepcióval kapcsolatos szabályok és kötelezettségek tekintetében az EPC által elfogadott szabálykönyvet és a hozzá kapcsolódó végrehajtási útmutatót kell követni. A két dokumentum aktuális verziója az EPC honlapjáról⁵ tölthető le.

⁵ www.europeanpaymentscouncil.eu.

7.2 A SEPA átutalás előnyei

- ☒ A konstrukció mind a kezdeményező, mind a kedvezményezett szempontjából sok pozitívummal jár, hiszen költségtakarékos, könnyen használható, továbbá lehetővé teszi a teljesen automatizált feldolgozást.
- ☒ A teljes összeget hiánytalanul átutalják, azaz nincs levonás; az ügyletben részt vevő ügyfélnek csak a saját bankja számolhat fel díjat.
- ☒ A megbízáson feltüntetett 140 karakter hosszúságú közleményt a rendszer változatlan és rövidítetlen formában továbbítja a kedvezményezett felé.
- ☒ A közlemény – az üzletfelek előzetes megállapodásának megfelelően – kötött vagy kötetlen formában (szabad formátumú szöveggént) is megadható.
- ☒ A SEPA rendszerben résztvevő minden számla ugyanolyan biztonsággal, gyorsan és egyszerűen elérhető, mint ahogy jelenleg a belföldi rendszerekben.
- ☒ Biztos információ áll rendelkezésre arról az időpontról, amikor a pénzt üzleti partnerünk számláján vagy a saját számlánkon jóváírják.
- ☒ Az IBAN számlaszámon alapuló egységes azonosítási és hitelesítési szabvány lehetővé teszi Európában a bizalmas adatok standardizált tárolását.
- ☒ Egységes, kiszámítható eljárással automatizálható a megbízások visszautasítása, visszautalása.
- ☒ Mind az egyedi, mind a csoportos átutalások támogatása megoldott (pl. a kezdeményező fél számlájának terhelése, továbbá több különböző kedvezményezett számláinak jóváírása).
- ☒ Átutalóként, illetve kedvezményezettként megjelölt fél megadásával, a helyi jogszabályok függvényében, lehetővé válik más nevében, illetve más javára történő átutalások kezdeményezése.
- ☒ Az átutalás jogcímének feltüntetése (jogcím, jogcím-kategória) lehetővé teszi az átutalás típusának, például bér- vagy adófizetés megjelölését, ami lehetővé teszi a kezdeményező vagy a kedvezményezett bankja számára speciális feldolgozási szabályok alkalmazását.
- ☒ A tévesen teljesített átutalás visszahívható lesz.

A FIZETÉSI ESZKÖZÖK RELATÍV SÚLYA

Forrás: Európai Központi Bank

A SEPA BESZEDÉSI ALAPKONSTRUKCIÓ (SDD)

8.

8.1 A beszédési alapkonsztrukció fő jellemzői

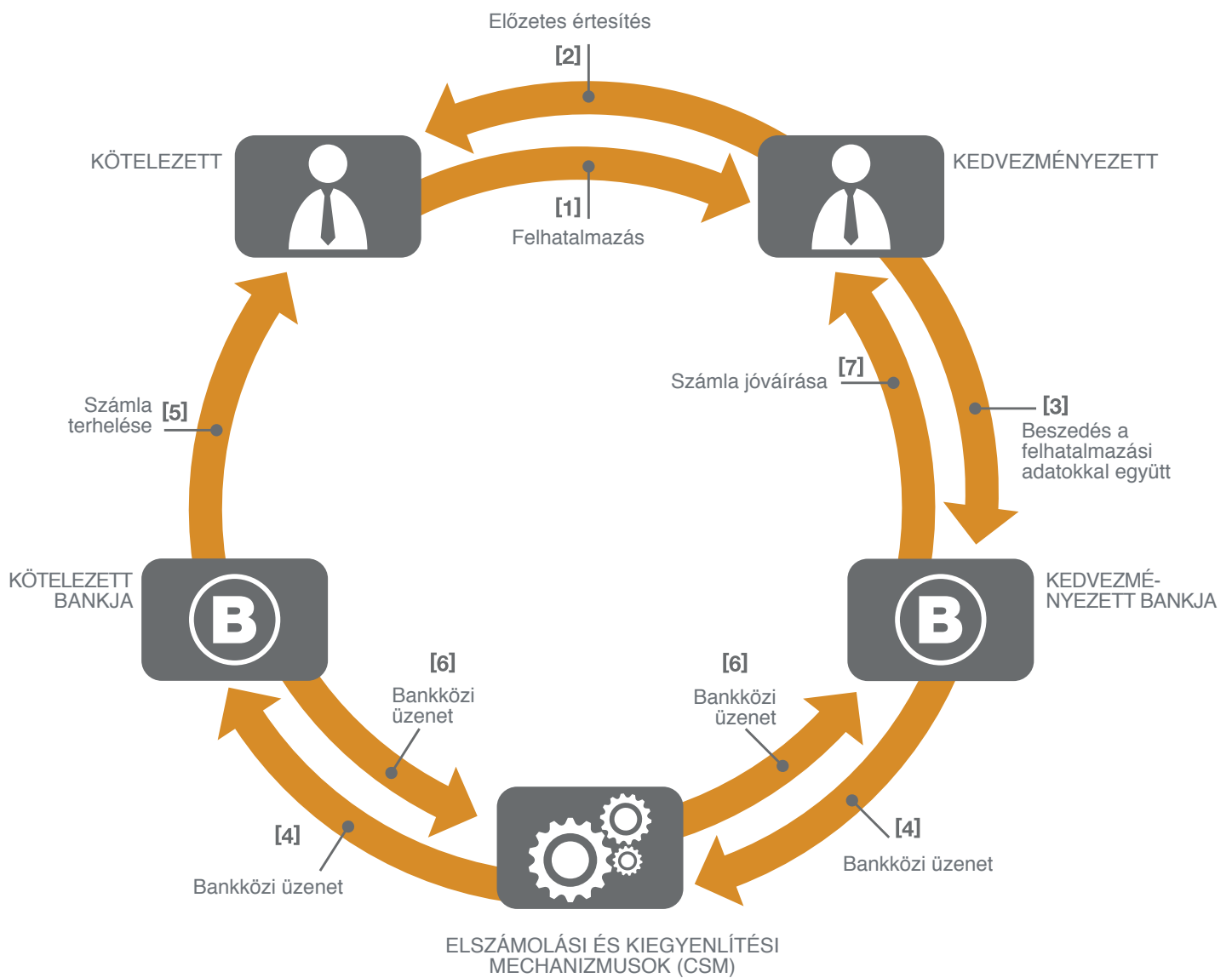
⇒ A SEPA beszédési alapkonsztrukció – mint bármely más közvetlen beszédési konstrukció – a következő elgondoláson alapul: „Pénzt hívok le valakitől annak előzetes hozzájárulása alapján, és az összeget a számlámon jóváírják.”

⇒ A kötelezett aláír egy felhatalmazást, amelyben engedélyezi a beszédőnek egy bizonyos összeg felvételét, továbbá bankjának (a kötelezett bankja) a beszédendő összeg kifizetését (a kötelezettnek jogában áll, hogy bankjánál letiltsa számlájának közvetlen terhelését). A felhatalmazás, amely lehet papíralapú és elektronikus, az utolsó beszédés kezdeményezésétől számított 36 hónapig érvényes, amikor is a beszédőnek érvénytelenítenie kell. A beszédő köteles az aláírt felhatalmazást a nemzeti jogszabályokban előírt ideig és a felhatalmazás érvényességi ideje alatt megőrizni.

⇒ A SEPA beszédési alapkonsztrukció euroalapú ügyleteknél alkalmazható. Előfeltétel, hogy mind a kötelezett, mind a kedvezményezett számlavezető bankja rendelkezzen a SEPA területén működő banknál vezetett bankszámlával, a beszédést lebonyolító hitelintézetnek pedig a SEPA beszédési konstrukció regisztrált tagjának kell lennie. A beszédés lehet egyszeri vagy ismétlődő tranzakció; a megbízásoknak nincs értékhatára.

A SEPA beszédési alapkonsztrukció kidolgozásával első ízben jött létre egy, a SEPA térségen belül belföldi és határon átmenő közvetlen számlaterhelés céljára egységesen alkalmazható fizetési instrumentum.

SEPA BESZEDÉSI MODELL

8.2 Elektronikus felhatalmazás

⇒ A SEPA beszedési konstrukció kialakítása során arról is gondoskodtak, hogy az ügyfelek igényeinek kielégítésére további funkciókkal lehessen bővíteni. A SEPA beszedés keretében elektronikus úton is lehet felhatalmazást (e-felhatalmazás) adni.

⇒ A funkció további előnyökkel jár a kötelezettek számára, hiszen a teljes egészében elektronizált folyamatnak köszönhetően nem kell többé űrlapok nyomtatásával, aláírásával, postázásával vesződniük. Az e-felhatalmazás a kötelezett bankjának biztonságos és széles körben alkalmazott internetes banki szolgáltatásain alapul.

⇒ A kötelezettnek mindössze a rendes internetes banki tevékenységhez használt hitelesítési információkat kell megadnia, vagyis semmiféle egyéb azonosítóra nincs szüksége. Az e-felhatalmazáshoz kapcsolódó funkciók a SWIFT által kezelt globális ISO-szabványokon alapulnak, ami garantálja a teljes átláthatóságot.

⇒ Az e-felhatalmazást a pénzforgalmi szolgáltatók választható szolgáltatásként kínálhatják, amely tehát nem kötelező alkotóeleme a SEPA beszedési konstrukciónak.⁶

A konstrukcióval kapcsolatos szabályokról és kötelezettségekről érdemi információkat a SEPA beszedési alapkonstrukciónak az EPC által elfogadott szabálykönyve és alkalmazási útmutatója tartalmaz. A két dokumentum aktuális változata az EPC honlapjáról letölthető.⁵

⁶ www.europeanpaymentscouncil.eu.

8.3 Az SDD alapkoncepció előnyei

A beszedő számára

- ☒ Egyszerűen és olcsón lehet forráshoz jutni.
- ☒ Pontosan meg lehet határozni a beszedés időpontját.
- ☒ Előre meghatározott időintervallum a beszedés teljesítésére.
- ☒ Optimalizálni lehet a készpénz- és forrás-gazdálkodást.
- ☒ Egyszerű jóváírás-egyeztetés.
- ☒ A kivételkezelés (visszautalt, visszautasított, visszatérített beszedések, visszavonás) automatizálható.
- ☒ 32 ország kötelezettjeitől, egyetlen fizetési mód segítségével lehet beszedést végrehajtani.

A kötelezett számára

- ☒ A SEPA teljes területén egyszerű módon lehet számlát kiegyenlíteni a késedelmes fizetés kockázata, illetve következményei nélkül.
- ☒ Használata egyszerű, hiszen a SEPA teljes területén a beszedők egységes, megbízható pénzforgalmi szolgáltatásnak tekintik.
- ☒ A bankszámlakivonaton megjelenő terhelés egyszerűen egyeztethető.
- ☒ Papíralapú vagy – amennyiben az adott hitelintézetnek van ilyen szolgáltatása – teljesen elektronizált felhatalmazás adható.
- ☒ A felhatalmazással végrehajtott tranzakciók esetében a jóváírás dátumától számított nyolc héten, a felhatalmazás nélküliek esetében pedig 13 hónapon belül feltétel nélküli, gyors és egyszerű visszatérítési eljárásra van lehetőség.

8.4 A bevezetési időpont

⇒ A SEPA beszedési alapkoncepció bevezetéséhez egységes uniós pénzforgalmi jogi szabályozást kell kialakítani. A bevezetés időpontja tehát attól függ, hogy a tagállamok mikor ültetik át saját jogrendszerükbe az EU pénzforgalmi irányelvének (PSD) rendelkezéseit. Az irányelv egységes szabályokat ír elő például a fizetések engedélyezésére, visszautalására, valamint az ügyfelek kifogásmentelési jogára.

⇒ A beszedési alapkoncepció 2009. november 2. óta működik, az EU tagállamainak ugyanis eddig az időpontig kellett saját jogrendszerükbe átültetni az irányelv rendelkezéseit.

⇒ 2009 novemberétől a bankok fokozatosan bevezetik a SEPA beszedési szolgáltatásokat. A folyamat végén, vagyis 2010 novemberéig az euroövezet minden, jelenleg beszedési szolgáltatást kínáló bankja elérhetővé válik a beszedési alapkoncepcióban. A közelmúltban született meg a határon átlépő euroalapú fizetési forgalomról szóló EU-rendelet, amely a bankok számára megszabja az európai beszedések elérhetővé tételének ütemtervét.

VÁLLALATOK KÖZÖTTI SEPA BESZEDÉSI KONSTRUKCIÓ

9.

9.1 **Eltérések a beszedési alapkoncepcióhoz képest**

- ➔ A SEPA vállalatok közötti beszedési koncepciója (B2B) az alapja azoknak a termékeknek, amelyek segítségével a vállalatok fizetési kötelezettségeiket közvetlen beszedés útján teljesíthetik.
- ➔ A SEPA beszedési alapkoncepció és a B2B beszedési koncepció közötti legfontosabb eltérések a következők:
 - ❑ A B2B-ben a kötelezett nem jogosult a felhatalmazással beszedett összeg visszatérítésére; ez biztosítja, hogy a beszedő mindenképpen megkapja pénzét.
 - ❑ A B2B-ben a kötelezett bankjának meg kell bizonyosodnia arról, hogy a beszedés valóban felhatalmazással történik, vagyis össze kell vetnie a beszedési információkat a felhatalmazásban szereplőkkel. A kötelezett bankjának meg kell állapodnia a kötelezettel arról, hogy e vizsgálat minden egyes beszedés esetében elvégzendő.
 - ❑ A kötelezett bankja nem kínálhatja a koncepció szolgáltatásait olyan befizetőnek, aki az adott ország törvényei szerint „fogyasztónak” minősül; lényegében tehát a B2B koncepciót kizárólag az üzleti szféra veheti igénybe, magánszemély nem. Ugyanilyen megfontolásból a beszedő nem ajánlhatja fel a fogyasztónak ezt a fizetési módot.
 - ❑ Az üzleti szféra speciális igényeit kielégítendő, a B2B-ben sokkal rövidebb a beszedési ciklus, és a visszautalás határideje is szorosabb.

A vállalatok közötti SEPA beszedéssel kapcsolatos szabályokról és kötelezettségekről érdemi információkat az EPC által elfogadott SEPA beszedési szabálykönyv és alkalmazási útmutató tartalmaz. A két dokumentum aktuális változata az EPC honlapjáról letölthető.

9.2 A vállalatok közötti SEPA beszedés előnyei

A beszedő számára

- ☑ Egyszerű és takarékos beszedés.
- ☑ Pontosan meg lehet határozni a teljesítés időpontját.
- ☑ Előre meghatározott időintervallumon belüli teljesítés.
- ☑ Optimális készpénz- és treasury-gazdálkodás.
- ☑ A beszedett összeg egyértelmű egyeztetése.
- ☑ A kivételkezelés (visszautalt, visszautasított, visszatérített beszedések, visszavonás) automatizálható.
- ☑ A gyors beszedési eljárás megfelel a beszedők azon igényének, hogy olyan instrumentum álljon rendelkezésükre, amely rövid hitelkockázati periódus mellett rövid idő alatt véglegesíti a jóváírást.
- ☑ Az elektronikus felhatalmazás alkalmazása révén csökkennek az adminisztrációs költségek, javul a biztonság.
- ☑ Egységes, megbízható fizetési móddal történik a beszedés a kötelezett Európán belüli tartózkodási helyétől függetlenül.

A kötelezett számára

- ☑ Gyors és egyszerű számlakiegyenlítés a késedelmes fizetés kockázata és következményei nélkül.
- ☑ A kötelezettnek lehetősége nyílik arra, hogy olyan beszedővel kössön üzletet, aki pénzforgalmának hatékonyá tétele céljából megköveteli a vállalatok közötti beszedési konstrukció használatát.
- ☑ A kötelezett a SEPA teljes területén potenciális partnerként elérhetővé válik, mivel a beszedők a konstrukciót egységes, megbízható fizetési módnak tekintik.
- ☑ A kötelezett számára biztonságot jelent, hogy bankja a számlaterhelés végrehajtása előtt ellenőrzi a tranzakciót.

9.3 A bevezetés időpontja

- ➔ A SEPA vállalatok közötti beszedési konstrukciója 2009. november 2-án lépett működésbe.

INTÉZMÉNYÜNK FELKÉSZÍTÉSE A SEPA-RA

10.

⇒ Ha az adott közigazgatási rendszerben ki szeretnénk aknázni az egységes SEPA fizetési módok nyújtotta előnyöket, első lépésként meglévő pénzforgalmi alkalmazásainkat kell fejleszteni. A SEPA bevezetésének megtervezésekor számolnunk kell azzal is, hogy a SEPA konstrukciók és szabványok bevezetése a belső folyamatokat is érinti.

⇒ A következő szempontokat érdemes figyelembe vennünk:

10.1 IBAN számlaszám és BIC kód

⇒ A SEPA-s tranzakciókban az IBAN (nemzetközi bankszámlaszám) és a BIC (banki azonosító kód) a kizárólagosan használt azonosítók. Ezeket eddig a legtöbb országban csak nemzetközi pénzforgalmi műveletekhez használták, a SEPA-ban viszont a belföldi forgalomban is ezeket alkalmazzák. A befizetőnek – a bankkal kötött eltérő megállapodás hiányában – kötelezően meg kell adnia a kedvezményezett IBAN számlaszámát és a kedvezményezett bankjának BIC kódját.

TEENDŐK:

- ☑ A számlázási és számviteli eljárások felülvizsgálata.
- ☑ A bankszámlaszám és bankazonosító alapján működő rendszerek feltérképezése és átalakítása.
- ☑ Az IBAN szám és a BIC kód üzleti partnereink és ügyfeleink számára való könnyen hozzáférhetővé tétele.
- ☑ Ügyfélszámla-nyilvántartásunk IBAN, illetve BIC-alapúvá tétele. Az EPC javasolja, hogy az érintett országok bankrendszere hozzon létre centralizált kódkonverziós szolgáltatást a vállalati ügyfélkör részére. A szolgáltatás igénybevételeiről a Nemzeti Csatlakozást Támogató Szervezetek (NASO) nyújtanak tájékoztatást. A NASO listája megtalálható az EPC honlapján⁷ (a „SEPA Credit Transfer/Adhere here” vagy a „SEPA Direct Debit/Adhere here” elérési útvonalon).

⁷ www.europeanpaymentscouncil.eu.

10.2 A SEPA felhatalmazás

⇒ A SEPA beszedési konstrukcióban meg vannak határozva a beszedési felhatalmazás követelményei, valamint részletesen le vannak fektetve azok a szabályok, amelyek alapján a kötelezett bankja megterhelheti a kötelezett bankszámláját. Több SEPA-tagországban a kötelezett korábban létrehozott, jelenleg érvényben levő felhatalmazásai nem felelnek meg a SEPA felhatalmazásra vonatkozó követelményeknek.

Az új SEPA felhatalmazás kihatásai:

⇒ **A felhatalmazások átvitele az új rendszerbe:** a vállalatok SEPA beszedési konstrukcióra való áttérésének zökkenőmentessé tételéhez rendkívül fontos, hogy az érvényben lévő felhatalmazások legalább az átmeneti időszak alatt még akkor is használhatók legyenek az új konstrukcióban, ha történetesen nem elégitik ki a SEPA felhatalmazásra vonatkozó előírásokat.

⇒ A jelenlegi országos beszedési konstrukciókban létrehozott felhatalmazások valószínűleg nem felelnek meg a SEPA beszedési alapkonstrukció szabályzatában lefektetett összes feltételnek – ami nem is várható el, hiszen ezek még a szabályzat publikálása előtt keletkeztek.

⇒ Mivel az egyes SEPA-tagországokban korábban létrehozott felhatalmazások jelentősen eltérnek egymástól, minden SEPA-tagnak meg kell találnia a felhatalmazások továbbvitelére alkalmas felhasználóbarát és jogilag elfogadható megoldást. A SEPA beszedési konstrukciót magukévá tevő közigazgatási szervek a témában pénzforgalmi szolgáltatóikhoz is fordulhatnak segítségért.

⇒ Az EPC a maga részéről számba vette azokat a potenciális nehézségeket, amelyekkel a SEPA beszedési alapkonstrukcióra áttérni kívánó, de hagyományos beszedési felhatalmazást használó beszedők szembesülhetnek, ugyanis előfordulhat, hogy a felhatalmazás nem felel meg maradéktalanul a SEPA formai vagy tartalmi követelményeinek. Az EPC éppen ezért a SEPA beszedési alapkonstrukció szabálykönyvében a kérdéskörrel külön pontban (5.17) foglalkozik. Komoly gya-

korlati segítséget nyújt a beszedőknek, hogy a szabálykönyv e pontja felmentést ad bizonyos előírások alól a SEPA beszedési konstrukcióba „átörökített” felhatalmazások alkalmazásakor.

⇒ A szabálykönyv kizárólag az átörökített felhatalmazásokat érinti, vagyis azokat, amelyeket még az országos beszedési konstrukciókban hoztak létre, még mielőtt a beszedő áttért volna az új rendszerre; nem vonatkoznak viszont azokra az új SEPA felhatalmazásokra, amelyek az áttérés után keletkeztek. Ezután ugyanis mind a beszedő, mind a beszedő bankja köteles kielégíteni a SEPA szabálykönyv felhatalmazásra vonatkozó követelményeit.

⇒ **A felhatalmazás fordítása:** a SEPA felhatalmazás szövegét az unió valamennyi hivatalos nyelvére lefordították. A fordítások a www.europeanpaymentscouncil.eu linken tekinthetők meg.

⇒ **A felhatalmazások egységesítése:** a SEPA-ban adott felhatalmazás első látásra túlságosan terjedelmesnek és bonyolultnak tűnhet, a gyakorlatban azonban egyáltalán nem az. Az egyértelműség kedvéért az EPC mintadokumentumot tett ki honlapjára (kövesse a „SEPA Direct Debit/Mandate” elérési útvonalat), amelyben útmutatást ad arra vonatkozóan, hogy különböző helyzetekben miként lehet alkalmazni a kiválasztott információkat.

A közigazgatási szféra SEPA beszedésre való áttérésének elősegítése szempontjából kiemelkedően fontos, hogy az érvényben lévő felhatalmazások legalább az átmeneti időszak alatt az új rendszerben is alkalmazhatók legyenek.

10.3 Az ISO 2022 üzenetszabvány

⇒ A több milliárd pénzforgalmi művelet költségta-
karékos kezeléséhez elengedhetetlen,
hogy valamennyi érintett fél egységes adatfor-
mátumot alkalmazzon. Napjainkban az Euró-
pai Unió tagállami elszámolási rendszereiben
több tucat adatformátumban dolgozzák fel a
pénzforgalmi műveleteket.

⇒ A SEPA megvalósítása tehát az adatforga-
lom terén megköveteli, hogy a felek egységes
adathalmazokat és szintaxisokat alkalmazzanak.

⇒ A SEPA-ban használt adatformátum az
ISO 20022-es nemzetközi üzenetszabványon
alapul. Noha a bankközi SEPA pénzforgalmi
műveletek során kötelező ezt a formátumot
használni, a bankok változatlanul elfogad-
hatnak az ügyfelektől más adatformátumban
megadott megbízásokat is.

TEENDŐK:

- ☑ A SEPA adatformátum átvételéről szóló dön-
tés keretében meghatározni, hogy a külső
rendszer-szolgáltató (pl. vállalati erőforrás-
tervezés, számvitel) képes-e a SEPA köve-
telményeinek megfelelő megoldásokat szál-
lítani.
- ☑ A belső rendszerek specifikációinak kidolgo-
zása.
- ☑ Gondoskodni arról, hogy a pénzforgalmi
szolgáltatásokhoz kapcsolódó elektronikus
banki rendszerek, egyéb hozzáférési csa-
tornák SEPA-kompatibilisek legyenek.
- ☑ Még az éles üzemmód előtt kipróbálni a
rendszert a pénzforgalmi szolgáltatóval
közösén, hogy az átállás zökkenőmentes
legyen.

10.4 Közlemény

⇒ A SEPA átutalási konstrukció lehetővé teszi
a közleménymezőben megadott adatok teljes
átvitelét, a fizetés jellegétől függően kötött vagy
szabad formátumban. A jelenleg maximum
140 karakter hosszúságú közleményt a ban-
kok kötelesek teljes egészében továbbítani.

TEENDŐ:

⇒ Megvizsgálni az adott intézmény pénzforga-
lmi alkalmazásában a közleményt tartal-
mazó adatmező hosszát, majd gondoskodni
arról, hogy ne lépje túl a 140 karaktert.⁸

**Az EPC „SEPA for IT Providers” (A SEPA-ról informatikai szol-
gáltatók részére) című kiadványa konkrét megoldásokat
vázol fel banki ügyfelek (pl. közigazgatási szervek) számára,
amelyek segítségével belső rendszereiket összhangba hoz-
hatják a SEPA konstrukciókkal és szabványokkal. A kiadvány
letölthető az EPC honlapjáról.⁸**

⁸ www.europeanpaymentscouncil.eu.

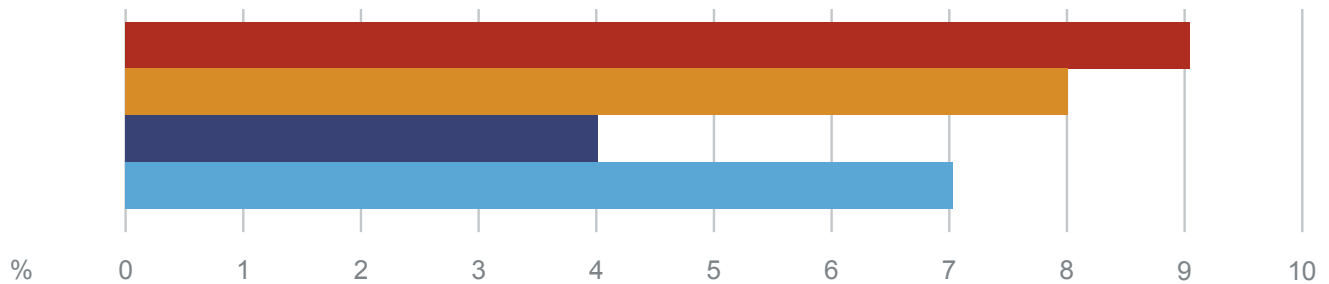
PÉNZÜGYI SZOLGÁLTATÁSOK ORSZÁGHATÁRON TÚLI IGÉNYBEVÉTELE

- Bankszámla
- Hitelkártya
- Magánnyugdíjpénztár
- Gépjármű-biztosítás

Vett már igénybe ilyen szolgáltatást más EU-tagállamból?

Venne igénybe ilyen szolgáltatást más EU-tagállamból?

Forrás: Európai Bizottság

AZ ÜGYFÉLIGÉNYEKHEZ IGAZODVA – SEPA SZABVÁNYOK A KÖZIGAZGATÁSI SZFÉRA SZÁMÁRA

11.

⇒ A SEPA fizetési módokat az EPC szigorú változáskezelő eljárás alapján és kiszámítható bevezetési ütemterv szerint fejleszti tovább a felhasználókkal szoros együttműködésben.

⇒ Eddig az alábbi ügyféligényeknek sikerült eleget tenni:

11.1 A SEPA adatformátum: újabb funkciók

⇒ Az ügyfelek által megfogalmazott igények kielégítésére a SEPA adatformátumot 2009 februárjától a következő elemekkel egészítették ki:

- ☑ A művelet kezdeményezőjeként megjelölt fél, illetve a kedvezményezettként megjelölt fél, ami – a helyi jogszabályok függvényében – lehetővé teszi más nevében, illetve más javára történő átutalások kezdeményezését, illetve fogadását.
- ☑ Az átutalási célok („jogcím-kategória”, „jogcím”) feltüntetése, ami lehetővé teszi a különböző fizetési típusok (munkabér, adó) jogcímének azonosítását, a kezdeményező és a kedvezményezett bankja számára pedig különleges feldolgozási szabályok alkalmazását.

11.2 A beszédői hivatkozásra vonatkozó ISO-szabvány támogatása

- ☒ Az EPC figyelembe veszi, hogy a beszédő által megadott strukturált hivatkozás a közleményben megnyitja a lehetőséget a számlák és a hozzájuk kapcsolódó pénzforgalmi műveletek automatikus egyeztetésére a SEPA egész területén. A vonatkozó ISO-szabvány a kedvezményezett oldalán is megkönnyíti az automatikus számlaegyeztetést.
- ☒ Az ISO-szabványnak a SEPA fizetési módokban való alkalmazásáról az EPC irányadó dokumentumot (EPC 142-08) állított össze, amely honlapjáról letölthető.⁹

11.3 Közlemény: az információ strukturálása

➔ Az EPC támogatja az Európai Treasury Szövetség (European Association of Corporate Treasurers – EACT) azon javaslatát, amelynek révén a vállalatok megállapodhatnak egymás között a közlemények struktúrájáról. Az EACT javaslata a szerkezet nélküli közleményező strukturálásával kapcsolatban a következőket tartalmazza:

- ☒ legfeljebb 7 bizonylatszám/fizetési értesítés szám, vagy ezek kombinációja; vagy
 - ☒ a külön küldendő fizetési értesítés hivatkozása és
 - ☒ a közlemény címzettjének e-mail címe és/vagy
 - ☒ a fizetés jogcíme és/vagy
 - ☒ az ügyfél azonosítószáma.
- ➔ Az így megadott strukturált információt a bank köteles a feldolgozási láncon át módosítás nélkül továbbítani.

⁹ www.europeanpaymentscouncil.eu/Knowledge Bank.

11.4 A SEPA felhatalmazás érvényességi ideje

⇒ A SEPA beszedési konstrukció szabálykönyve a fel nem használt felhatalmazások érvényességi idejét 36 hónapra terjesztette ki.

11.5 Ügyfél-bank kommunikáció

⇒ Az érintett fő érdekcsoportok – bankok, az EPC, a SWIFT és más, az EPC Pénzforgalmi Partner Fórumában képviselt szereplők – foglalkoztak azzal a problémával, hogy a pénzforgalmi megbízásokra vonatkozó különböző EU iránymutatások a SEPA fizetési módokat eltérő módon értelmezik.

⇒ Ezek nyomán tovább tökéletesítették az ISO 20022-ben, ügyfél-bank viszonylatban leadott átutalási és beszedési üzenetek alkalmazási útmutatóit. Az útmutatók több hatályos EU-iránymutatásra épülnek. A SEPA átutalási és a SEPA beszedési konstrukcióban az ügyfél és bankja közötti kommunikáció területén már megszülettek az összehangolt specifikációk, amelyek átvétele nem kötelező, de nyomatékosan ajánlott.

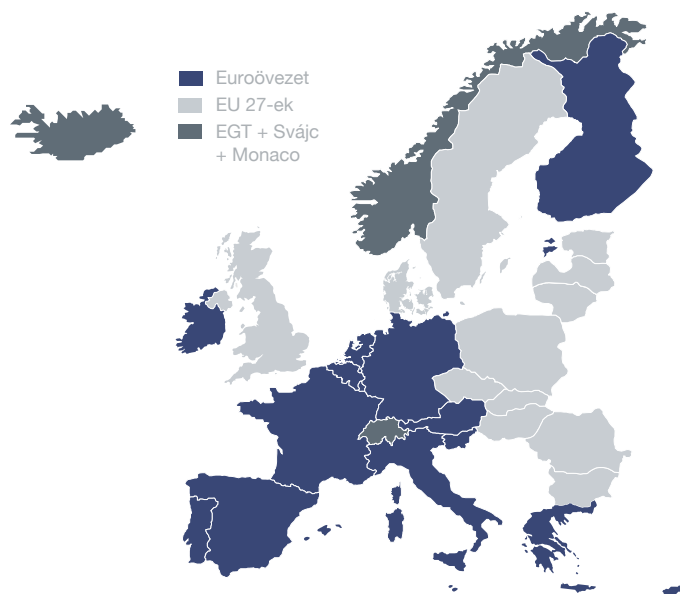
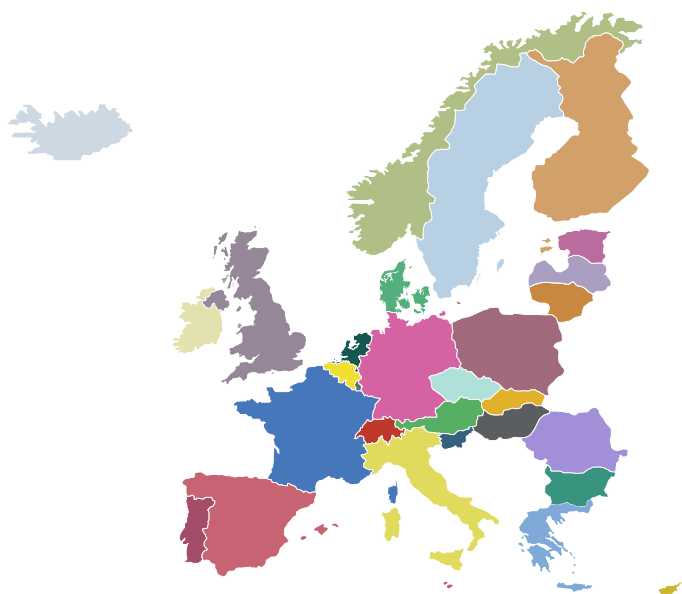
⇒ Ezek az útmutatók különösen fontosak a vállalatok és a közigazgatási intézmények bankokkal folytatott kommunikációjában.

A SEPA fizetési módok fejlesztése a vállalati szféra és az EPC Pénzforgalmi Partner Fóruma keretében együttműködő többi érdekcsoport képviselőivel folytatott folyamatos párbeszéd mellett történik.

A SEPA JÖVŐKÉPE

A SEPA BEVEZETÉSE ELŐTT

A SEPA BEVEZETÉSE UTÁN

A SEPA BEVEZETÉSE ELŐTT

Eltérő nemzeti/helyi rendszerek
Eltérő fizetési módok és szabványok, eltérő ügyféltapasztalat, fogyasztóvédelmi jogszabályok
A határon átnyúló pénzforgalom bonyolultabb, kockázatokkal terhelt

A SEPA BEVEZETÉSE UTÁN

Egységes rendszerek választható kiegészítő szolgáltatásokkal
Egységes fizetési alapinstrumentumok és szabványok, egységes ügyféltapasztalat, harmonizált fogyasztóvédelmi jogszabályok
Egyszerűbb, hatékonyabb lebonyolítás: a SEPA-n belül valamennyi tranzakció belföldinek minősül

SEPA – HOGYAN TOVÁBB?

12.

⇒ A jövőbeli teendőket illetően az EPC olyan további funkciók kidolgozását tervezi, amelyek révén a SEPA fizetési módokat még szélesebb körben át lehet majd ültetni a gyakorlatba. A terület jelenleg – többek között az ügyfelek visszajelzéseire reagálva – e kérdéskörnek az alábbi aspektusaival foglalkozik:

12.1 Internetes és mobiltelefonos csatornák

⇒ Folyik a SEPA-s fizetéskezdeményezés elektronikus és mobiltelefonos csatornáinak kiépítése – beleértve a szükséges szabványokat és biztonsági követelményeket –, aminek köszönhetően az ügyfelek interneten vagy mobiltelefonon keresztül is kezdeményezhetnek majd SEPA-s tranzakciókat.

12.2 Bank-ügyfél kommunikáció

⇒ A pénzforgalmi művelet „eredményéről” a banknak értesítenie kell az ügyfelet. Az értesítés lehet elektronikus vagy papíralapú (értesítés, kimutatás, számlakivonat), célja az ügyfél tájékoztatása a számláját érintő pénzforgalmi tranzakcióról.

⇒ Az egységes ügyfél-értesítési üzenetek kidolgozásához szükséges ISO-szabványok már rendelkezésre állnak. Az EPC ezek alapján útmutatót készít a SEPA átutalási és SEPA beszedési szabályzat ISO 20022 szerinti ügyfél-értesítési üzenetekkel történő megfeleltetésére (bank-ügyfél kommunikáció). A „Guidance on Customer Reporting of SEPA Credit Transfers and SEPA Direct Debits” (Útmutató a SEPA átutalás és SEPA beszedés keretében teljesítendő ügyfél-értesítésekhez) című dokumentum az EPC honlapján lesz elérhető.

12.3 Elektronikus számlázás

⇒ Az elektronikus számlázás (röviden e-számlázás) olyan megoldás, amely a szállító és a vevő között lehetővé teszi elektronikus számlák és a hozzájuk kapcsolódó adatok biztonságos cseréjét, egyszersmind alkalmat nyújt az értékesítési és a beszerzési rendszerek korszerűsítésére. Célja a számlázási és fizetési folyamat adminisztrációjának egységesítése a papíralapú dokumentálás kiiktatásával. Az e-számlák elektronikusan archiválhatók, ami megkönnyíti és olcsóbbá teszi visszakeresésüket. Az e-számlázás viszonylag új módszer, egyelőre csak néhány önkormányzat és magánszférabeli cég él az általa nyújtott előnyökkel.

⇒ Az elektronikus számlázás európai szabványának kidolgozása kívül esik az EPC hatáskörén. A testület gondosan figyelemmel kíséri annak az Európai Bizottság által életre hívott szakértői csoportnak a munkáját, amelynek feladata felvázolni az elektronikus számlázás európai szabályrendszeréhez vezető utat.

⇒ Egyes vélemények szerint az e-számlázási szabvány bevezetése a felhasználói oldalon – különösen a kis- és középvállalkozások körében is – előmozdítaná a SEPA fizetési módok alkalmazását.

A SEPA SIKERES MEGVALÓSÍTÁSA

13.

⇒ A SEPA jövőkép nem valósítható meg csupán korszerű fizetési instrumentumok és szabványok bevezetésével, ahogy a GMU létrejöttéhez sem volt elég, hogy megjelentek az eurobankjegyek és az euroérmék.

⇒ Nem a felhasználók részéről merült fel a jelenlegi fizetési módok megváltoztatásának igénye. A SEPA nem piac vezérelte, hanem uniós szintű gazdaságpolitikai döntéshozói kezdeményezés az integráció előmozdítására, amelynek egyszersmind kedvező makrogazdasági hatása van, emellett a műszaki innovációt is élénkíti.

⇒ A makrogazdasági előnyök azonban egy vállalkozás vagy közigazgatási rendszer számára nem feltétlenül meghatározó szempontok, amikor beruházásairól dönt. A SEPA pénzforgalmi megoldásai nyújtotta jelentős előnyök értékelése mellett nem hagyható figyelmen kívül, hogy az általános vélekedés szerint a meglévő pénzforgalmi alkalmazások is kielégítően működnek. Más szóval, az ügyfelek nem feltétlenül érzik a meglévő pénzforgalmi eljárások korszerűsítésének égető szükségét.

A SEPA nem a piaci kereslet által vezérelt folyamat, hanem uniós szintű integrációs kezdeményezés. Éppen ezért elengedhetetlen, hogy a SEPA politikai kezdeményezői megteremtsék azokat az ösztönzőket, amelyek megkönnyítik az ügyfelek áttérését az új rendszerre.

Az Európai Bizottság:

- ☒ Gondoskodjon az EU-tagállamok kormányainak folyamatos elkötelezettségéről a SEPA megvalósítása iránt.
- ☒ **Teremtse meg** a SEPA fizetési módok bevezetéséhez szükséges szabályozási és jogi hátteret.
- ☒ Biztosítson olyan szintű támogatást, amely nagyságrendjében vetekszik az euro bevezetésével.

Az EU-tagállamok kormányai:

- ☒ A nemzeti SEPA bizottságokban a többi érintett érdekcsoporttal, így a nemzeti központi bankokkal együttműködve vezessék a folyamatot, ahogy az euro bevezetésének idején is tették.
- ☒ Ösztönözzék és támogassák a **SEPA fizetési módok** közigazgatásban való bevezetését nemzeti, regionális és helyi szinten. A közigazgatási szféra részvétele kulcsfontosságú, hiszen az EU teljes pénzforgalmának több mint 20%-át a közszféra képviseli.
- ☒ Határozzanak meg egy közös végdátumot a SEPA fizetési instrumentumokra való áttérésre a közszférában.
- ☒ Az éves költségvetésben **már most** irányozzanak elő forrásokat a SEPA megvalósítására és az áttérésre.
- ☒ A pénzforgalmi szolgáltatásokkal kapcsolatos közbeszerzési pályázati kiírásokban kötelezően írják elő a SEPA szabványok alkalmazását, lehetőséget teremtve a bankok számára, hogy a SEPA területén belül bárhol, bármely közigazgatási intézmény felé SEPA-s pénzforgalmi szolgáltatásokat teljesíthessenek.
- ☒ Dolgozzanak ki és léptessenek életbe olyan ösztönzőket (pl. adókedvezmények korai áttérés esetén), amelyek a banki ügyfelek számára megkönnyítik az átállást a jelenlegi rendszerekről a SEPA fizetési módokra.
- ☒ Teremtsék meg a lehetőséget, hogy a jelenlegi beszedési felhatalmazások adott esetben a SEPA beszedési konstrukcióban is jogfolytonosan alkalmazhatók legyenek.

Az Európai Központi Bank:

- ☒ Az egyes nemzeti központi bankok által előírt, és a fizetési mérlegre vonatkozó eltérő adatszolgáltatási követelmények jogi akadályt jelentenek az egységes eurofizetési piac megteremtése szempontjából. Ezeket az akadályokat haladéktalanul fel kell számolni.
- ☒ Az euro bevezetését előkészítő kampányt annak idején jelentős kommunikációs forrásokkal támogatták. Indokolt, hogy az Európai Központi Bank, mint a SEPA folyamat egyik fő katalizátora, a SEPA megvalósításához hasonló nagyságrendű kommunikációs támogatást nyújtson.

A mostani helyzetben a SEPA sikeres megvalósítása döntően azon múlik, hogy élvezi-e a SEPA politikai kezdeményezőinek folyamatos elkötelezettségét és gyakorlati támogatását.

A SEPA KIZÁRÓLAGOSSÁ VÁLÁSA: A HAGYOMÁNYOS EUROALAPÚ FIZETÉSI MÓDOK MEGSZÜNTETÉSÉNEK VÉGDÁTUMA

14.

⇒ Az érintettek zöme ma egyetért abban, hogy a SEPA projekt lendületének fenntartása és a tervezési biztonság érdekében ki kell jelölni a SEPA fizetési módokra történő teljes átállás végső időpontját. Az EPC tisztában van vele, hogy annak a tudatosítása, hogy lesz végdátum, fontosabb, mint maga a konkrét dátum meghatározása.

⇒ Az Európai Központi Bank arra figyelmeztet, hogy „a vállalatok és a közsféra (...) ma még óvatos távolságból szemléli a SEPA megvalósításának folyamatát”. Ennek a „kivárás” jellemezte helyzetnek a feloldására az EKB szerint „ki kell jelölni az átállás végső időpontját, amitől kezdve csak az egységes eurofizetési rendszer létezik majd”.¹⁰

⇒ Az EKB álláspontjával egyetértve az Európai Parlament felszólította az Európai Bizottságot, hogy jelölje ki a SEPA fizetési módokra történő végső átállás egyértelmű, reális és kötelező határidejét, mégpedig legkésőbb 2012. december 31-éig.¹¹

⇒ Az Európai Bizottság szerint a végdátum kijelölése egyrészt egyértelmű jelzés lenne minden érintett érdekcsoport számára, hogy a SEPA-ra való áttérés visszafordíthatatlan folyamat, s egyben a megfelelő stratégia jogbiztonságot is jelentene számukra a következő évek során az átálláshoz szükséges beruházások megtervezésében.¹²

14.1 A végső átállás időpontja: egy vagy több időpont?

⇒ Az EPC álláspontja szerint mind a SEPA átutalásra, mind a SEPA beszedésre való átállásra egyetlen európai szintű végdátumot kellene kijelölni. A tizenhat euroövezeti országon belül az egyes szereplők tetszés szerint korábbi időpontot is megjelölhetnek bármelyik, vagy akár mindkét konstrukció esetében. Az időpont meghatározása során figyelembe kell venni, hogy a beruházási ciklus általában háromtól öt évet vesz igénybe. Az euroövezetbe újonnan csatlakozó tagországok esetében lehetővé kell tenni, hogy az adott ország maga határozhassa meg az átállás időpontját, ami az eurobevezetéstől számítva legfeljebb 5 év lehet.

¹⁰ „The Quest for the Holy Grail? - European Financial Integration: Achievements and Hurdles.” (A Szent Grál nyomában? – Európai pénzügyi integráció: eredmények és akadályok). Gertrude Tumpel-Gugerellnek, az EKB igazgatósági tagjának beszéde. Szakszeminarium „Securing the Future Critical Financial ICT-Infrastructure (CFI)” (A jövő kritikus pénzügyi ICT-infrastruktúráinak biztonságossá tétele) címmel a Parsifal szervezésében. Frankfurt, 2009. március 16.

¹¹ Európai Parlament Állásfoglalás az egységes eurofizetési övezet (SEPA) megvalósításáról. 2009. március 12.

¹² Európai Bizottság Belső Piac és Szolgáltatások Főigazgatósága. A nemzeti SEPA bizottságok európai uniós fórumának második találkozója. Vitairat a SEPA-ra való áttérés lezárulásának lehetséges végdátumáról/végdátumairól. 2009. március 23.

14.2 Mit jelent a végdátum?

⇒ Az EPC definíciója szerint a végdátum az a legvégső időpont, ami után a SEPA-n belüli euroalapú fizetések küldésére és fogadására többé nem vehetők igénybe a jelenlegi belföldi rendszereken keresztül alkalmazott euro-pénzforgalmi konstrukciók. Ugyanez vonatkozik az euroalapú „on-us” fizetésekre is (itt a kezdeményező és a kedvezményezett bankja ugyanaz a pénzüintézet).

14.3 Az átállás köre: meg kell-e tartani bizonyos „réstermékeket”?

⇒ Az EPC álláspontja szerint egyes speciális fizetési módokat az átállás lezárulta után is meg lehetne tartani. Ennek feltétele, hogy az általuk generált teljes pénzforgalom volumene nem haladja meg az adott közösség forgalmának 10%-át. Az EPC következő lépésként meghatározza azokat a speciális fizetési módokat, amelyek – egy-egy adott közösség szintjén – a SEPA teljes bevezetése után is megmaradhatnak.

14.4 A végdátum meghatározásának módja: önszabályozás vagy szabályozás?

⇒ Az EPC úgy véli, hogy az Európai Unió teljes területére vonatkozó átállási időpontot uniós szintű jogszabállyal kell meghatározni. A rendelet a pénzforgalmi szolgáltatások felhasználóit a jelenlegi országos szintű rendszerek helyett a SEPA szolgáltatásainak igénybevételére kötelezné, vagyis az áttérés nem csak a bankrendszer felelőssége lenne. Ilyen szabályozás hiányában az EPC-nek és az egyes nemzeti banki közösségeknek kell közösen megállapodniuk a végső határidő meghatározásának módjáról. Fontos az is, hogy az időpont kijelölését előzetesen mind az európai, mind az adott országos versenyhatóság jóváhagyja. Kiemelt szempont a tájékoztatás: amennyiben a végdátumot rendeletben határozzák meg, akkor a kommunikációban az Európai Bizottságnak és az Európai Központi Banknak jut a vezető szerep.

14.5 Európai bizottsági konzultáció a SEPA-ra való áttérés végső határidejéről

⇒ 2009 júniusában az Európai Bizottság konzultációt indított arról, hogy szükséges-e, és ha igen, akkor hogyan kell meghatározni a jelenlegi pénzforgalmi termékek (átutalás, beszedés) új SEPA fizetési módokra való átállításának határidejét. Az érintett érdekcsoportok visszajelzései segíteni fogják a bizottságot, hogy eldöntse, szükséges-e intézkedés e téren, és ha igen, milyen szinten. A konzultáció eredményét és a vonatkozó ajánlásokat az Európai Bizottság várhatóan 2009 végén teszi közzé.

FOGALOMTÁR

15.

KIFEJEZÉS	MEGHATÁROZÁS
ACH (Automated Clearing House)	Automatizált elszámolóház
ATM (Automated Teller Machine)	Bankautomata
Bankazonosító kód (Bank Identifier Code – BIC)	A SWIFT által adott, 3–11 karakterből álló ISO-kód (ISO 9362), amely a pénzügyi tranzakcióban részt vevő pénzintézet azonosítására szolgál.
CIT (cash-in-transit company)	Pénzszállító társaság
Egységes eurofizetési övezet (Single Euro Payments Area – SEPA)	A SEPA meghatározását a 2004–2010. SEPA Útiterv rögzíti, amelyet az EPC 2004. decemberi plenáris ülésén fogadtak el. Eszerint a SEPA olyan földrajzi térség, ahol az állampolgárok, a vállalatok és a gazdaság más szereplői tartózkodási helytől és országghatártól függetlenül azonos jogok és kötelezettségek mellett tudják lebonyolítani mind belföldi, mind külföldi euroalapú fizetési műveleteiket. A SEPA mint földrajzi egység jelenleg az EU tagállamai mellett Izlandot, Liechtensteint, Monacót, Norvégiát és Svájcot foglalja magában.
Elszámolás (clearing)	Fizetési megbízások továbbítása, egyeztetése, egyes esetekben visszaigazolása a teljesítés előtt, ami esetenként magában foglalja a megbízás nettósítását és a végső teljesítési pozíciók kialakítását.
Elszámolási és teljesítési rendszer (Clearing and Settlement Mechanism – CSM)	Elszámolási és teljesítési rendszer, melynek fogalmát a CSM keretszabályzat (CSM Framework) rögzíti. További információk az EPC által kidolgozott „PE-ACH CSM Framework” című dokumentumban olvashatók az EPC honlapján (www.europeanpaymentscouncil.eu/Knowledge Bank).
EMV	Az Europay, a MasterCard és a Visa közös programja a kártyás tranzakciók CHIP&PIN-nel való védelmének megalósítására.
EPC (European Payments Council)	Európai Fizetési Tanács
(EPC) Fehér könyv (White Paper)	Az a dokumentum, amelyben 2002-ben az európai bankrendszer megfogalmazta a SEPA jövőképét és elindította a SEPA megvalósítását.
Érdekcsoportok (stakeholders)	Bankok (beleértve a bankszövetségeket, banki infrastruktúrákat), ügyfelek (beleértve érdekképviseleti szerveiket) és a szabályozó hatóságok összessége.
EU (European Union)	Európai Unió
Euroövezet (euro area)	2009-ben azon 16 ország együttese, ahol az euro a hivatalos pénznem.
Eurorendszer (Eurosystem)	Az eurorendszer az EKB-nak, valamint az eurót bevezetett országok nemzeti központi bankjainak összessége.

KIFEJEZÉS	MEGHATÁROZÁS
Közvetlen beszedés (Direct Debit Collection)	A közvetlen beszedés a közvetlen számlaterhelési folyamat része, amely a beszedő által adott beszedési megbízással indul, és normál esetben a kötelezett számlájának megterhelésével, más esetben a megbízás visszautasításával, visszaküldésével vagy az átutalt összeg visszafizetésével fejeződik be.
ISO (International Organisation for Standardisation)	Nemzetközi Szabványügyi Szervezet
Nemzetközi bankszámlaszám (International Bank Account Number – IBAN)	Nemzetközi bankszámlaszám. A Basic Bank Account Number (BBAN) nemzetközi forgalomra kiterjesztett változata, amelynek segítségével egy adott ország adott pénzintézetének adott bankszámlája egyedileg azonosítható (ISO 13616).
Pénzforrás (funds)	A pénzforgalmi tranzakciókkal összefüggésben: készpénz, bankszámlapénz és a 2000/46/EK irányelve szerint meghatározott elektronikus pénz.
SECA (Single Euro Cash Area)	Egységes eurokészpénz övezet
SEPA átutalási konstrukció (SEPA Credit Transfer scheme)	A SEPA átutalási konstrukció a SEPA területén vezetett bankszámlák között a SEPA átutalási konstrukció szabályzata szerint lebonyolított átutalások pénzforgalmi rendszere.
SEPA beszedési alapkonstrukció (SEPA Core Direct Debit scheme)	A SEPA beszedési alapkonstrukció a SEPA területén vezetett bankszámlák között a SEPA beszedési alapkonstrukció szabályzata szerint lebonyolított beszedések pénzforgalmi rendszere.
SEPA pénzforgalmi rendszer (SEPA payment scheme)	A SEPA fizetési instrumentumok működtetésére bankközi szinten, közös együttműködés révén megállapodott egységes szabályok és eljárások összessége.
SEPA fizetési instrumentumok (SEPA payment instruments)	Páneurópai euroalapú fizetési instrumentumok, amelyek a SEPA-programban részt vevő bankoknál vehetők igénybe.
TARGET2	Az eurorendszer valós idejű bruttó elszámolási rendszere, amely egy korábbi rendszert, a TARGET-et (Trans-European Automated Real Time Gross Settlement Express Transfer System) váltotta fel.
Teljesítés (settlement)	Olyan esemény, amellyel eleget tesznek a kötelezett és a kedvezményezett bankja közötti pénzforgásmozgatásra vonatkozó kötelezettségnek.
Üzletszabályzat (Terms and Conditions)	A bank általános üzletszabályzata, amely rendszerint az ügyfelek jogait és kötelezettségeit ismerteti. Utóbbiakat a bank kívánsága alapján külön megállapodásban is rögzíthetik.
Vállalatok közötti SEPA beszedési rendszer (SEPA Business to Business Direct Debit scheme)	A vállalati ügyfelek – beszedők és kötelezettek – között a SEPA területén belül a vállalatok közötti SEPA beszedési szabályzat előírásai szerint lebonyolított közvetlen beszedések pénzforgalmi rendszere.

EUROPEAN PAYMENTS COUNCIL (AISBL)

Avenue de Tervueren 12 / B
1040 Brüsszel
Belgium

Tel.: + 32 2 733 35 33

Fax: + 32 2 736 49 88

E-mail: secretariat@europeanpaymentscouncil.eu

Internet: www.europeanpaymentscouncil.eu

SEPA a közigazgatási szféra számára; EPC-referenciaszám: EPC326-08, Version 2.0

© 2009 Copyright European Payments Council (EPC) AISBL

A dokumentum felhasználása kizárólag nem kereskedelmi célból és a forrás megjelölésével megengedett.

© 2009, grafikai terv: arnaudbeelen.be / Brüsszel